

naša komunna

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SZDL LJUBLJANA - VIČ - RUDNIK

LETO IV.

LJUBLJANA, 27. APRIL 1964

STEVILKA 4

Naš praznik

Tistega dne v aprilu se je Boris Kidrič oglasil pri meni sorazmerno zgodaj dopoldne. Stanoval sem takrat v očetovi hiši na Večni poti števil. 3. Podal mi je z nekoliko nervoznim smehljajem in zamišljenimi očmi roko in mi dejal, da bi imeli ta dan sestanek v mojem stanovanju, seveda, če se s tem strinjam. Strinjal sem se. Celo razveselil sem se, kajti družba, ki se je jela snovati z zvezi z delovanjem Društva prijateljev Sovjetske zveze in ki je obstajala že leto dni, mi je bila v tistih politično tako dramatičnih časih, kar prava potreba.

Kakor je znano, se je sestanka udeležilo osem oseb. Med njimi so bili: Boris Kidrič, dr. Aleš Bebler, Boris Zihlerl, prof. France Šturm, Ferdo Kozak, Jože Rus, Tone Fajfar in jaz.

V imenu komunistov je začetek spregovoril Boris Kidrič, ki nam je sporočil, da nas želi Komunistična partija informirati o svojih pogledih na položaj in o svojih načrtih za bodoče delovanje.

Priznati moram, da me je misel o takojšnjem oboroženem odporu presenetila in tudi prestrašila. Pričakoval sem predlog za organizirano in smotrno vodeno pasivno rezistenco, za tih, toda viden protest zoper okupatorja, toda oborožen odpor? Kako in s tem? Spominjam se, da sta Jože Rus in Tone Fajfar drug za drugim takoj sprejela predlog KP v celoti. Mi trije, kulturniki, pa smo bili počasnejši. Hoteli smo vedeti, kako si je konkretno predstavljati oborožen odpor in njegovo organizacijo. Pojasnili so nam, da gre kajpada za partizanske akcije ali z drugo besedo za gverilsko vojno. Poslušal sem in gledal skozi okno. Zunaj je lil hladen pomladinski dež. Gverila? In zime? In prehrana? In strahotni vojaški in policijski stroj obeh okupatorjev? Ali tiha pasivna rezistenca ne bi našla svojega konca v malodušnosti in poniglavi podložnosti? Ne, rajši vse, kot to. Bolje vse, kot to. Naši tovariši komunisti so imeli prav. Tvegano? Nedvomno, toda kako drugače rešiti čast naroda in njegovo bodočnost ali celo eksistenco? Drugega izhoda res ni bilo.

Ko smo se za program KP izjavili tudi kulturniki, smo si segli v roke in se pričeli razhajati. Tudi razhod je bil konspirativen. Trajal je precej časa. Ko me je poiskala pokojna žena, sem ji dejal, da smo sklenili, kar smo skleniti morali: da gre za zelo daljnosežne in usodne in morda odrešilne stvari slovenskega naroda...

Molče mi je stisnila roko. Ali je trepetala samo njena? O tej stvari nisva govorila več.

(Odlomek iz spominov Josipa Vidmarja o ustanovitvi Osvobodilne fronte.)

KRONIKA, KI JO PIŠETA ČAS IN ČLOVEK

Prizadevanja so obrodila bogate sadove

• LETA 1961 SMO ZAPISALI:

— Celotni družbeni proizvod je dosegel vrednost 21 milijard 691 milijonov dinarjev. V industriji beležimo ta čas vrednost družbenega proizvoda v višini 6 milijard 657 milijonov dinarjev. Narodni dohodek v panogi

• LETA 1962 SMO ZAPISALI:

— Celotni družbeni proizvod je dosegel vrednost 33 milijard dinarjev, narodni dohodek pa 14 milijard 889 milijonov dinarjev. Narodni dohodek na prebivalca je znašal v tem času že 282.000 dinarjev. Gospodarske orga-

• LETA 1963 SMO ZAPISALI:

— Uspehi in izkušnje v našem družbenem in gospodarskem življenju nam kažejo smer, ki jo moramo začrtati pri oblikovanju sedemletnega perspektivnega načrta komune. In to še toliko bolj, ko pregledujemo uspehe, ki niso majhni in ki so plod naših prizadevanj.

Imamo novo šolo „Oskarja Kovačiča“, mnogim turistom in nedeljskim izletnikom je ljubljanski „Mercator“ odprl vrata svojega novega turističnega doma na Crnem vrhu. Zgradili smo več vodovodov, uredili krajevne poti in ceste (kljub majhnim sredstvom), začeli smo z gradnjo nove „Utensilije“ na Brdu in še in še. Koliko načrtov, uspehov, koliko prizadevanj, da bi bil jutrišnji dan lepši, srečnejši.

Spomenik revoluciji

Spominska plošča v avli zdravstvenega doma na Viču

industrije dosega v letu 1961 vrednost 6 milijard 495 milijonov dinarjev.

LPI Podpeč dograjuje novo trafo postajo, Ljubljanske opekarnice so zaključile rekonstrukcijo svojega obrata na Viču in že obratujejo s polno zmogljivostjo. Vinocet je nabavil novo napravo za proizvodnjo kisa, Kovinska industrija na Igu je pričela z izdelavo težke opreme, Vedrog in Ilirija sta povečala asortiman kozmetičnih in kemičnih izdelkov...

Kronika spet govori. Kmetijsko posestvo Barje je povečalo svojo mlečno proizvodnjo. Na Jesenkovem so zgradili izmolzišče z mlekarno in z vsemi sanitarijami. V Podturjaku so končali z gradnjo hlevov. Dograjenih je 5 hlevov s pomožnimi prostori.

Poglejmo še dalje. V Rožni dolini smo dobili nov potrošniški center, na Viču pa je zrasel nov zdravstveni dom. V gradnji je bilo to leto 513 stanovanj, v Zazarju pa smo izročili svojemu namenu nov vodovod.

Uspehov je bilo še za zajetno knjigo. Le droben zapis govori, da smo že takrat krepko zastavili korak in ubrali pravilno pot — z vse večjo delovno vneto, povečano proizvodnjo in skrbi za našega delovnega človeka k lepšemu jutrišnjemu dnevu. Čas pa je hitel dalje.

nizacije so znatno povečale svojo proizvodnjo. Zgradili smo osnovno šolo v Trnovem, opremili in usposobili smo knjižnico „Prežihovega Voranca“, uredili urbanistično dokumentacijo za ožje mestno območje, zgradili potrošniške centre v Trnovem in na Brdu, na Brdu, v Podutiku, na Vrhovcih in v Notranjih gorah pa je pritekla zdrava voda. Povrh vsega smo zgradili še 20 novih trafo postaj. Čas pa je hitel dalje.

Odločna borba proti vsem negativnim pojavom

Razprava na nedavni občinski konferenci ZBZ NOV, ki sta se je udeležila tudi predsednik občinske skupščine inž. Slavko Jakofčič in predstavnik OO ZBZ NOV Ljubljana Stane Bobnar, je pokazala, da so nekdanji borci in aktivisti ter udeleženci NOV, pripravljeni kot vselej odločno nastopiti proti vsem tistim negativnim pojavom, ki se še vedno odražajo v naši družbeni stvarnosti. Predvsem mislimo pri tem, na vse tiste probleme, ki opozarjajo na odnose v naši družbi, še toliko bolj pa na odnose do naših borcev in aktivistov. Mnoga je primerov, ki zaslužijo javno grajo, zato je treba proti njim nastopiti z vsemi močmi. Še vedno neurejeni odnosi, mnogokrat nevdružne stanovanjske razmere, problemi štipendiranja otrok padlih borcev, vprašanja socialne, zdravstvene in spomeniške dejavnosti ter vrsta drugih problemov, ki terjajo čimprejšnjo rešitev.

OD POLHOVEGA GRADCA DO VELIKIH LAŠČ

Poglejmo, kakšni so bili lani uspehi na nekaterih delovnih področjih naših krajevnih odborov ZBZ NOV.

V Tomišlju so govorili na občnem zboru o preživini ostarelih kmetov, neurejenosti preposov v zemljiško knjigo, o problemih priznavalnin in o zdravljenju članov organizacije. V Podpeči—Preserje so člani grajali premajhno povezavo občinskih organov za priznavanje posebne delovne dobe s terensko organizacijo ZBZ NOV. Na terenu Krim—Rudnik pa so sklenili, da se organizaciji ločita, saj so se med člani pojavila celo nekatera nasprotja. V

Nadaljevanje na 2. strani

VSEM NAŠIM OBCANOM ČESTITAJO OB OBCINSKEM PRAZNIKU
— 27. APRILU IN MEDNARODNEMU PRAZNIKU DELA, 1. MAJU
— TER JIM ZELIJO NOVIH USPEHOV PRI IZGRADNJI
SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE
OBCINSKA SKUPŠČINA, OBCINSKI KOMITE ZKS, OBCINSKI
ODBOR SZDL, OBCINSKI SINDIKALNI SVET, OBCINSKI KOMITE
ZMS, ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV NOV, OBCINSKI ODBOR ZVVI,
OBCINSKI ODBOR ZROP, OBCINSKI ODBOR RK, ZVEZA
PRIJATELJEV MLADINE IN DELAVSKA UNIVERZA

Odlok o preživninskem varstvu kmetov

Občinska skupščina je sprejela odlok o preživninskem varstvu kmetov, ki zajema ta čas okrog 30 kmetovalcev s skupno 30 družinskimi člani. S tem predpisom, ki je združen s skladom za preživninsko varstvo kmetov, bo občinska skupščina sama reševala vprašanja socialnega varstva vseh tistih kmetov, ki jih je prizadelo podružabljanje, dokler ne bo sprejet republiški zakon o zavarovanju kmetov.

V Tomišlju ne mirujejo

V letošnji zimski sezoni je družabno življenje v Tomišlju zelo zaživelo. Čeprav leži vasica blizu Ljubljane, vaščani niso imeli nobenega razvedrila. To je občutila predvsem mladina, ki se je zbrala v novo ustanovljenem klubu. Izdelali so delovni načrt in že na začetku poželi nekaj pravih uspehov. Pod vodstvom tovariša Terčka so lani ob Dnevu republike uprizorili enodejanko „Meja“, za njo pa še komedijo „Poročil sem se s svojo ženo“. Zasluga za tako lepe uspehe gre vsekakor po-zrtvovalnemu režiserju tovarišu Terčku.

• Tudi za poletno sezono imajo vse polno načrtov. Urediti želijo športno igrišče, saj imajo zdaj na razpolago le mizo za namizni tenis ter šah in televizijski sprejemnik.

• Februarja so v Tomišlju organizirali kuharski tečaj, ki ga je vodila gospodinjska pomočnica iz Ljubljane. Dekleta in žene so se naučile marsikaj, kar jim bo dobrodošlo pri njihovi kuhi. Jeseni pa nameravajo organizirati še tečaj za konzerviranje sadja in zelenjave.

• Toliko o prizadevanjih v Tomišlju. Prav bi bilo, da bi se oglašili tudi iz drugih naših krajev. Radi bomo objavili vaše pri-spevke, pošljite pa nam jih vsak mesec, • najkasneje do 10. v mesecu na naslov našega uredništva.

USTANOVLJEN JE ZAVOD ZA SOCIALNO DELO

Med zadnjimi v Ljubljani smo med-časno tega tudi v naši občini ustanovili zavod za socialno delo. Zavod bo poleg reševanja aktualnih socialnih proble-mov prevzel tudi vse upravno pravne posle, ki jih je doslej po veljavnih pravnih predpisih opravljal upravni organ občinske skupščine s področja varstva družine, varstva odraslih in skrbišтва.

Odločna borba proti vsem negativnim pojavom

Nadaljevanje s 1. strani

Iški vasi so govorili o obnovitvi Bercetove bolnice in o izdaji turističnega vodiča s parti-zansko dokumentacijo. Na Sovovem griču bo treba postaviti čimprej spomenik, so bili mnenja na zboru v Polhovem Gradcu, medtem ko so v Notranjih goricah govorili o nabavi pra-porja, o grobnici na pokopališču in odločnej-šemu reševanju socialnih problemov z zviša-njem podpor. V Velikem Osočniku bo treba postaviti spominsko ploščo, v Dvorski vasi pa spomenik padlim borcem — domačinom.

Letos predvidevajo ureditev spominskih plošč na Velikem Osočniku in v Tomišlju, uredili bi tudi dva spomenika padlim na pokopa-liščih v Robu in Horjulu ter spomenike v Vnanjih goricah, na Rudniku in v Notranjih goricah.

Na zapleteni poti

Ugotavljanje delovne in posebne dobe opravljata komisija, ki jo sestavljajo trije člani. Pri obravnavi predlogov za posebno dobo pa se je število članov povečalo z zastopnikom občinskega odbora Zveze borcev.

Komisija za ugotavljanje delovne dobe je lani reševala 922 primerov za priznanje delovne dobe in 574 zahtevkov za priznanje posebne dobe. Od teh je komisija rešila 645 zahtevkov za priznanje delovne dobe in 404 zahtevkov za priznanje posebne dobe. Zaradi zavrnitve nekaterih zahtevkov se je pet strank obrnilo na vrhovno sodišče SRS. Uspeh je bil negativen, dve, od teh petih strank, pa sta vložili tožbo pri zveznem vrhovnem sodišču prav tako z negativnim uspehom. Zaradi velikega števila pritožb proti odločbam komisije za ugotovitev delovne dobe je delo zelo otež-kočeno. Delo je zelo zamudno, ker temelji 95 odstotkov na izpovedi zaslišanih prič. Poseben problem predstavljajo stranke iz partizanskih območij, ki oddajajo ali odstopajo svojo zem-ljo kmetijskim zadrugam, same pa skušajo doseči priznanje pokojnine ali priznavalnine na podlagi priznane posebne dobe in s proble-matično delovno dobo.

Vzrok zamudnemu delu je tudi nediscipli-niranost prič, ki jih je treba večkrat klicati na zaslišanje.

Težave so tudi s samimi predlagatelji, ker za dokazovanje nimajo dovolj dokumentov. Pri uveljavljanju posebne dobe pa so težave v tem, ker stranke zahtevajo priznanje posebne dobe, to je, dvojnega štetja v času NOB, čeprav dejansko niso upravičene, ker so le občasno sodelovale ali materialno podpirale narodno-osvobodilno gibanje.

DELAVSKA UNIVERZA VIČ-RUDNIK PREDVAJA V MESECU MAJU naslednje filme:

- 9. in 10. maja — ameriški film:
ČRNI NAREDNIK
 - 16. in 17. maja — ameriški film:
NA DIVJI ZAHOD
 - 23. in 24. maja — jugoslovanski film:
NEVESINJSKA PUSKA
 - 30. in 31. maja — egiptovski film:
ALŽIRKA DJAMILA
- Filmske predstave bodo na Škofljici, na Golem, na Dobrovi in drugod.

SPREJET STATUT NAŠE OBČINE

- V soboto, 5. aprila, sta oba zbora občinske skupščine na svoji skupni seji sprejela statut naše občine. Sprejetje občinskega statuta pomeni zaključek plodne razprave ob osnutkih občinskega statuta ter številnih pripombah naših občanov na javnih tribunah, ki so se zvrstile prejšnji mesec. Po številnih razpravah, še posebej na statutarnih tribunah, je komisija za izdelavo statuta predložila osnutek statuta občinski skupščini, ki ga je na svoji zadnji seji z nekaterimi pripombami in dopolnitvami tudi sprejela.
- Na sliki: na statutarni tribuni o problemih kmetijstva in gozdarstva v naši občini, so razpravljali predvsem o značaju nekaterih kmetijskih panog v perspektivnem razvoju naše kmetijstva v občini.

Za boljše življenske pogoje

Zadnja letna konferenca občinskega združenja ZVVI naše občine je pokazala, da so bili v lanskem letu doseženi lepi delovni uspehi. To velja še posebej za vse tiste organizacije, ki so skrbele za boljše življenske pogoje svojih članov, organizirale so tudi več izletov v kraje, znane iz NOV in našle stik z ostalimi družbenimi in množičnimi organizacijami na svojem območju.

Občinsko združenje ima danes v svojih vrstah več kot 1100 članov, ki delu-jejo v 18 krajevnih organizacijah. Med njimi je 360 osebnih in 781 vojaških invalidov. V organizacijo pa še do danes ni vključenih več kot 140 invalidskih upravičencev ter bo treba storiti vse za njihovo čimprejšnjo vključitev v ZVVI.

Pa še to. Lani je predsedstvo občinskega združenja priredilo tovariško srečanje svojih članov s skromno zakusko. Prav bi bilo, da bi organizirali takšna srečanja tudi v nekaterih drugih krajih naše občine. Na klumatskem zdravljenu v Banjolah v Istri je bilo lani preko 60 družinskih invalidov.

Zastoj pri krvodajalski akciji

Spričo letošnje epidemije gripe, ki je za-jela tudi našo občino je bil izpolnjen plan krvodajalske akcije le s 60%. Zato apelira ObO RK na vse občane, vodstva kolektivov, sindikalne podružnice ter družbene in množične organizacije, da s svojo pripravljenostjo v najbližjem obdobju prispevajo k izpolnitvi za-črtane akcije in nujne humane pomoči sočlo-veku ter morda tudi samemu sebi. Se toliko dragocenejšo pomoč pri akciji, prav tedaj, ko je epidemija gripe zajela vse naše kraje in ni prizanesla mnogim našim občanom, je toliko dragocenejša pomoč dijakov TSS v Ljubljani (KMRL, strojna in gradbena srednja šola) ter Zavoda za avtomatizacijo, Mizarske zadruge na Viču, stanovanijske skupnosti „Milan Česnik“, Žičnice — obrat livarna in terenov: Lavrice, Kozarij, Polhovega Gradca, Vrhoveev, Brda in Notranjih gor. Na pobudo podmladka RK so se letos prvi pridružili akciji tudi dijaki viške gimnazije.

- Ker se bo krvodajalska akcija nadaljevala
- prihodnji mesec (maja), poziva občinski
- odbor RK vse delovne organizacije, da se
- v čim večjem številu udeležijo akciji.

ŠKOFLJICA:

Soba družbenih organizacij

Pred dnevi so bila zaključena dela pri ureditvi in opremitvi sobe, ki so jo dobile v upo-rabo družbene in množične organizacije na Škofljici. Na Škofljici so tak prostor, kjer bi se redno sestajale na svojih sestankih vse družbene in množične organizacije v kraju, že močno pogrešali. In navsezadnje — vse doslej so se mnogi sestanki odvijali po raznih pisar-nah, v dvorani gasilskega doma ali celo v gostilniških prostorih. Novi prostor družbenih organizacij res ni velik, saj sprejme največ do 25 ljudi, vendar je lépo in okusno urejen. Nova oprema, miza, stoli, na stenah umetniške slike — mimogrede delo domačina — dajejo prijeten videz domačnosti. Pobudo in večji del sredstev za ureditev in opremo je dala SZDL, na pomoč pa sta priskočili tudi DPD Svoboda in krajevna skupnost. V sobi je tudi knjižnica, ki je dostopna vsem, ki jim je pri sreju pisana beseda domačih in tujih avtorjev.

ŽE LETOS V NOVIH PROSTORIH

Ljubljanska tovarna tekstilnih potreb-ščin „Utensilia“ gradi na Brdu novo to-varno. V rekonstrukcijo tovarne jo je prisililo to, da je sedanje podjetje v neustreznih prostorih, da je oprema eko-nomska in fizično neustrezna in da je „Utensilia“ specializirano in edino pod-jetje te vrste v državi, saj je zastarelost strojev kar 82 odstotna. Prva etapa se-litve je predvidena za konec tega leta, dokončno pa se bodo preselili ob koncu 1965. leta. Tovarna „Utensilia“ ima že dolgoletno tradicijo, že od leta 1946, ko so ji priključili še nekaj obratov, ki so delovali že pred drugo svetovno vojno, in oskrbuje celotno jugoslovansko tekstilno industrijo.

Kapacitete nove tovarne se bodo po-večale za dva in pol krat. Od tega bo prevzel velik delež izvoz, kajti z njim misli tovarna plačati kredit za vso uvozno opremo. Največ bodo izvažali v Zahodno Nemčijo in v Veliko Britanijo, delno pa v Vzhodno Nemčijo. Izvažali bodo pred-vsem kovinske in lesene utensilije kot so: grebeni, lamele, tkalski listi, čolnički iz stisnjene lesa, cevi itd.

Nova tovarna bo zaposlovala okoli 600 delavcev in bo imela tri milijarde celot-nega dohodka. Zaradi takšnega povečanja kapacitet bo lahko nova tovarna krila potrebe domače tekstilne industrije, po-večala osebne dohodke, prešla na 42-urni delavnik in povečala izvoz svojih izdelkov.

Sezona prebitza mineva

Velika želja za igranjem na odrskih de-skah združuje v veliko družino delavce, kme-te, vajence, dijake in študente, ki nedeljo za nedeljo razveseljujejo staro in mlado po raznih bližnjih in daljnjih krajih. S svojo prizadev-nostjo na odru, ki ji mnogokrat ni meja, skušajo poživiti mrtvilo ki smo ga bili priče vsa ta leta.

DPD Svoboda na Škofljici se je uspešno predstavila že z dvema premierama domačemu občinstvu, gostovali pa so tudi na Turjaku, na Dobrovi in v Ivančni gorici.

„Teško je bilo začeti“, pravijo zdaj igralci domače dramske skupine, „vendar sezona gre kar prehitro mimo nas“. Mislijo, seveda že na prihodnjo sezono, ko se bodo spet z vso vnemo lotili novih nalog. Da bi čimprej odpravili pomanjkljivosti, ki jih seveda ne manjka tudi v njihovem delu, bodo nekateri igralci obisko-vali režiserski in maskerski tečaj.

Veliko zaslug za dosedanje uspehe ima prav gotovo Lojzka Rupnikova, ki nesebično žrtvuje marsikatero prosto uro, da bi poma-gala domačim fantom in dekletom pri njho-rem delu v dramski sekciji.

Zlata medalja za valjni polirni stroj

Ljubljanska tovarna „Zičnica“ je dobila na mednarodnem lesnem sejmu v Leipzigu najvišje priznanje — zlato medaljo za valjni polirni stroj „UPS“. Kopirni rezkalni stroj „Karusel“ pa je bil pohvaljen.

Za kratek razgovor smo prosili konstruktorja ing. Friderika Vorgosana.

• Kakšen stroj je to?

— Stroj je namenjen predvsem lesni industriji. Služi za poliranje ravnih lesenih ploskev in umetne mase. To pa dosežemo z vrtenjem in osciliranjem bombažnega valja.

• Kakšno prednost ima pred drugimi stroji te vrste?

— Glavna prednost je v enostavni izvedbi, ki omogoča rokovanje tudi nekvalificiranim delavcem. Poleg tega pa je stroj cenejši od podobnih.

• Na kakšne težave ste naleteli pri konstruiranju?

— Večjih težav nismo imeli. Nastale so šele na električnem področju. Kljub vsem smo jih pozitivno rešili.

• Na sejmu je bil tudi Vaš rezkalni stroj „Karusel“. Kaj nam lahko poveste o njem?

— Največ upanja na uspeh smo polagali prav na ta stroj. Toda komisija je odločila drugače, čeprav sem mnenja, da je ta stroj boljši ter da bi moralo priznanje pripadati njemu.

• Čemu služi ta stroj?

— Kot prvi je tudi ta namenjen lesni stroki. Uporaben je predvsem za obdelovanje krivih ploskev, kot so noge miz in stolov. Menim, da je v evropskem merilu ta stroj na zelo visoki ravni.

• Katere so njegove glavne odlike?

— Predvsem se odlikuje po zelo veliki kapaciteti in enostavnosti. Je popolnoma avtomatiziran, tako, da lahko z njim ravna tudi nekvalificiran delavec.

• Izdelali ste že prvo serijo obeh strojev. Kam ste jih namenili?

— Prva serija, pet strojev bo potovala v Romunijo in v Bolgarijo. Za domače tržišče pa sta ostala dva stroja.

• Kakšna pa je bila konkurenca na sejmu?

— Konkurence v glavnem ni bilo in smo brez težav odnesli vsa priznanja, čeprav velja sejem za enega največjih te vrste in je po obsegu enakovreden sejmu v Hannoveru.

Ena sama takšna trgovina pa prav gotovo še ne more zadovoljiti vseh potreb bližnjih sosesk, ki se iz dneva v dan širijo. Se jih bo treba, meni.

Ker pa že sama 15 let stanuje v mali skromni sobici, bi želela v prihodnje hitrejšo in cenejšo stanovanjsko gradnjo, saj le tako se bo morda tudi njej uresničila dolgoletna želja, da dobi svojemu finančnemu proračunu primerno stanovanje.

Da bi nam še kaj zanimivega povedal, smo obiskali še 62-letnega Antona Dežmana, vratarja pri podjetju „Zičnica“ na Viču. Prav prijetno smo pokramljali v vratarnici.

„Veste, star sem že in kot mnogi starejši ljudje, ki jih tarejo razne tegobe in bolezni, se najraje ozrem na res lep in sodoben Zdravstveni dom na Viču, kajti, kdo ve, kdaj bom moral stopiti vanj. Z novim domom bodo bolnikom odpadle marsikatero urice čakanja in nepotrebne jeze. Pravijo, da se starim ljudem nikamor ne mudi. Tudi mi še radi delamo, pač po svojih močeh.“

In v prihodnje? Zelim, da bi šel razvoj občine s takšnim korakom kot do sedaj. Posebnih želja nimam. Danes sem že nekoliko star. Bil sem poljski delavec in danes sem vratar in zadovoljen. V mladih letih se za šolo nisem mnogo menil in danes mi je žal.

Sedaj je za otroke dobro poskrbljeno.“ Zagledal se je skozi okno in se zamislil.

Se k Miru Turku smo stopili. Čeprav mu vodstvo podjetja vzame največ časa, je izven podjetja prav tako požrtvovalen in pa delaven družbeno-politični delavec. Svojo občino do potankosti pozna, z njo živi in dela. In kaj sodi in želi kot občan?

„Zelje in potrebe so eno, možnosti pa drugo. Izbajati moramo iz realnih možnosti. Menim, da smo lahko predvsem zadovoljni z dograditvijo zdravstvenega doma na Viču, zdravstvenega doma na Rudniku, z dograditvijo šol na Vrhovcih, v Trnovem in na Rudniku, z ureditvijo nekaterih cest, tako do Velikih Lašč, Iškega Vintgarja, Vrhovcev in do Polhovega Gradea, kakor tudi z ureditvijo nekaterih turističnih točk in podobno.“

V prihodnje pa bo v prvi vrsti potrebno reševati vprašanja, glede na to s kakšnimi sredstvi bo občinska skupščina pač razpolagala, in to, osebni standard občana. Na področju

Vsepovsod je šel korak našega razvoja

Na dvorišču za mehanično delavnico na Viču, blizu trolejbusnega obračališča, smo ga našli. Bil je v delovni obleki. Pregledoval je pokvarjen avto. Malce vprašujoče naju je pogledal. Peš sva prišla s fotoreporterjem. Naglasno se je uganil najine želje in pristopil nato k nama.

„Tovariš Mrak, le dve vprašanji bi vam rada zastavila, saj vidiva, da imate polne roke dela.“

„Kar z mano stopita v pisarno. Skušal bom ustreči vajini želji,“ je odgovoril in naju popeljal v delavnico.

Povedala sva, kaj bi želela, da nama pove za „Našo komuno“, ki naj bi za naš občinski praznik posredovala bralcem ugotovitve in pa želje nekaterih občanov, ki so morda tudi ugotovitve in želje mnogih občanov, ki žive in delajo v naši občini.

Vinko Mrak, naš znani športnik doma in v tujini, kjer je na tekmovalnih stezah s svojim motorjem osvojil prenekatero zmago, nam je dejal:

• „Kaj smatram za največjo pridobitev v naši občini v zadnjih letih? Dvainštrideset let mi je. Potekla so mi na Viču. Kot otrok sem živel na podeželju, danes pa živim v mestu. Naša občina je del mesta, del same Ljubljane. Veliko se je storilo in zgradilo v naši občini po osvoboditvi. Če pa pomislim na stare Vičane, na tiste, ki nimajo pravega doma, ne svojcev, pa menim, da je prav za te najlepše poskrbljeno v Domu na Bokalcah. Posebno v zadnjih letih se trudi občinska skupščina, da bi bilo življenje vsem tem na Bokalcah čim prijetnejše in domače. Dom je zaradi svoje dobre organizacije in prijetnega življenja v njem, manj cel v tujini.“

• Kaj naj bi v naši občini še uredili? Še mnogo je stvari, ki pa zahtevajo svoj čas in potrebna sredstva. V naši občini imamo lepe izletne točke. Delovnemu človeku je potrebna tudi narava, toda takšna kot je. Brez dobrih cest pa se skoraj vsak človek le nerad odpravi na kakšen izlet.“

In kaj meni o teh dveh vprašanih Slavica Kumar, ravnateljica osnovne šole na Viču.

„Širok razmah, bodisi stanovanjske ali industrijske gradnje, predvsem zadnjih nekaj let,

je vsekakor pohvale vreden. Vič stopa v koraku z ostalimi ljubljanskimi občinami. Nekdaj pusta barjanska zemlja je danes že precej zazidana in predstavlja v naši viško-rudniški občini kompleks življenjsko potrošniškega centra. Menim, tisti, bližnji del barjanskega zemljišča.

In drugo vprašanje. Med mnogimi pomembnimi deli, katera bo morala v prihodnosti opraviti naša občinska skupščina, bi bilo zame, kot prav gotovo tudi za ostali učiteljski zbor naše šole, predvsem pa za otroke, ki obiskujejo našo šolo, največja želja, da se čimprej dogradi nova šola, ker bomo morali najbrže prihodnje leto sicer uvesti že tretjo izmeno. Pa tudi za varnost šolarjev bi bilo potrebno poskrbeti. Promet ob Tržaški cesti je zelo velik, pred šolo pa ni začetnega prehoda na cesti. Naj nam že končno začrtajo tiste bele zebre. Oddahnili se bomo mi in stariši.“

Poslovodkinja trgovine „Mercator“ na Viču, Marija Šušteršič pa je zadovoljna, da je tudi občina Vič-Rudnik le dobila sodobno samopostrežno trgovino in to v Rožni dolini.

VSEM NASIM BRALCEM, SODELAVCEM IN NAROČNIKOM
CESTITA K OBCINSKEMU PRAZNIKU Z NAJBOLJSIMI ZELJAMI
UREDNIŠTVO IN UPRAVA „NAŠE KOMUNE“

Julija nov zdravstveni dom na Rudniku

„Umrljivost novorojenčkov je v letu 1962 padla na območju našega zdravstvenega doma pod evropsko povprečje,“ nam je povedal upravnik ZD Vič, dr. Milan Hodalič.

• Kakšne uspehe ste dosegli v zadnjih letih na področju zdravstvene zaščite občanov?

— Največje uspehe smo dosegli na področju zdravstvene zaščite otrok. Umrljivost otrok iz leta v leto pada. Tako je v letu 1962 umrljivost padla na 0,83%, kar je nižje od evropske ravni in celo nižje, kot ga ima mesto Stockholm, kjer je zdravstvena služba prav gotovo bolj razvita kot pri nas. Te uspehe smo dosegli le v Rožni dolini in v bližnji okolici ZD Vič, medtem, ko je ta problem v ostalih predelih občine še vedno pereč.

Uvedli smo tudi neprekinjeno cepljenje otrok tekom celega leta.

Tudi patronažna služba se je izboljšala, toda le na področju bivše občine Vič, medtem, ko je na Rudniku še zmeraj slaba. Za vsako patronažno sestro potrebuje dom milijon in pol dinarjev letno, ta sredstva pa občina le s težavo dodeli.

naše občine bo treba najprej reševati naslednja najbolj pereča vprašanja: komunalne zadeve (ceste in razsvetljava, vodovod ter kanalizacija), dalje varstvene ustanove, stanovanja in tako dalje, skrb za dvig osebnega standarda vseh delovnih ljudi.“

Tudi pri nujenju specialistične pomoči smo dosegli lepe uspehe. Pridobili smo stalne sodelavce, specialiste ljubljanskih klinik.

• Kaj je privedlo do združenja obeh zdravstvenih domov?

— Zdravstvena doma smo združili zaradi enotnega vodenja zdravstvene službe v občini. Ker so bile ambulante raztresene po celotnem področju bivše občine Rudnik, je bilo zanimanje občanov za zdravstveno službo premajhno. To nas je prisililo, da smo vse ambulante združili in jih vključili v Zdravstveni dom Vič.

K združitvi nas je prisililo tudi pomanjkanje strokovnega kadra.

• Kako je z graditvijo novega ZD Rudnik?

— Gradnja novega zdravstvenega doma na Rudniku je v zadnji fazi. Dograjen bo v začetku julija. Finančna sredstva so za gradnjo zagotovljena. Težave pa bodo s strokovnim kadrom, ki ga je premalo.

• Kakšne koristi bodo imeli občani od novega zdravstvenega doma?

Z novim zdravstvenim domom bodo imeli občani urejeno zdravstveno službo in zaščito. Tudi patronažna služba se bo izboljšala.

PRAZNIČNA SREČANJA Z NASIMI OBČANI

Bert Sotlar:

„Če bi lahko še enkrat igral“

„Aprilsko številko moramo pripraviti zelo skrbno!“ mi je pred nekaj dnevi dejal urednik. Seveda, takoj sem razumel. Aprila je vendar občinski praznik. Napravili smo koncept in vse je že bilo nared, le tega še nismo vedeli, koga od naših znanih občanov bomo zaprosili za razgovor. Beseda je dala besedo in nazadnje je stekel pogovor o znanem gledališkem in filmskem igralcu Bertu Sotlarju, ki stanuje pod Rožnikom. Njegov točen naslov smo zvedeli pri vratarju ljubljanske Drame, kjer je Bert Sotlar stalno zaposlen.

Poklicali smo ga po telefonu in se dogovorili za razgovor. Sprejel nas je na svojem domu. Priznati moram, da si niti najmanj nisem mislil, da bo pogovor že takoj od vsega začetka stekel tako sproščeno. Sicer pa, tovariš Sotlar je tudi v vsakdanjem življenju tak, kakršnega smo pač vajeni videti na filmskem platnu ali na odrskih deskah. Prijazen in neposreden. Pogovarjali smo se o vsem mogočem. O občinski problematiki in o gledališki in filmski dejavnosti. Navsezadnje smo mu pa zastavili enajst „uradnih“ vprašanj, na katera je odgovoril takole:

• Koliko filmov ste posneli do sedaj, kateri vam je najbolj pri srcu in v kakšnih pogojih je potekalo snemanje?

Od približno tridesetih filmov, ki sem jih posnel do sedaj, mi na žalost niti eden ni

posebno pri srcu. Skoraj vselej se mi namreč po končanem snemanju zbadi želja, da bi smel vlogo še enkrat odigrati. Verjetno so temu vzrok pomanjkljivosti v procesu dela, oziroma v pripravljanju na snemanje.

KULTURA SE VEDNO OB STRANI

Razmišljamo in ugotavljamo

Ob občinskem prazniku se letos že tretjič zapored dvigajo zastori v naših dvoranah: tretja občinska revija dramskih skupin, se nam predstavlja s svojimi izvajalci. Deset društev z desetimi dramskimi deli, od katerih nam vsako predstavlja del življenja v sedanosti ali pa v preteklosti pri nas ali na tujem, se zvršča pred nami.

Gledamo, doživljamo, smo žalostni in se veselimo.

• Razmišljamo.

Ali so bili ljudje zadovoljni s tem, kar so videli? Smo jim segli v zavest, smo jim govorili k srcu? Bodo ti drobni kamenčki sestavili skozi leta lep mozaik? Bo ta kultura kultivirala našega človeka v človeka našega časa, bo postal zares bolj svoboden, samozavesten in še bolj človeški?

• In še razmišljamo.

Kolikokrat se dvigne zastor na naših odrh v enem letu, kolikokrat se razsvetli filmsko platno? Imajo naši občani možnost seči po knjigi, ki si jo želijo, ne da bi pri tem morali stopiti ponjo v knjigarstvo? Se lahko zabavajo v veselem razpoloženju, je poskrbljeno tudi za to? Se lahko zbirajo tudi še kje drugje, ne samo v gostilni? Kaj bi morali še storiti?

• In ugotavljamo:

Vsa kulturno-prosvetna društva v naši občini pripravijo 13 do 15 dramskih del na leto, s 120 do 140 predstavami. Ogleda si jih pa 18 do 20 tisoč gledalcev.

S štirimi filmskimi projektorji za širok trak in s projektorji za ozek trak prikazemo našim občanom po 40 do 50 filmov na 600 do 700 predstavah, ki si jih ogleda do 70.000 prebivalcev, zlasti v tistih krajih, od koder bi težje prišli v mesto.

Dvanajst javnih knjižnic, od katerih je deset v sestavu kulturno-prosvetnih društev, premore okoli 20.000 knjig. Resda so mnoge knjižnice skromne, vendar je pa tudi res, da so v najbolj oddaljenih krajih občine.

Zabavno glasbene skupine in manjši pevski zbori so po vseh koncih občine. Mnogi pa so zaradi svoje kvalitete znani tudi izven občinskih meja.

V desetih klubih, opremljenih s televizorji, se zbirajo ali pa bi se vsaj lahko zbirali vsi, ki

želijo zvedeti še kaj več kot vedo, ki želijo o svojih mnenjih in stališčih razpravljati tudi z drugimi, ki želijo preživeti svoj prosti čas — tega je sicer zelo malo — v prijetni družbi in v prijetnem okolju. Ti klubski prostori so namreč v večini primerov že kar spodobno opremljeni.

In ugotavljamo tudi to, da so ob vsem tem zrasi mnogi zgledni amaterji na vseh področjih kulturnega življenja.

• In slednjic razmišljamo:

Ali bo naša amaterska kultura v prihodnje še bolj zaživela, v še pestrejših barvah, v še mnogih drugih oblikah?

Ali bodo dvorane kulturnih in združenih domov služile svojemu namenu ali se bodo morda spremenile v trgovske lokale in v industrijske objekte?

Ali bo našim kulturnim delavcem — amaterjem priznано, da so družbeno koristni in potrebni ali jih bomo tolažili le s tem, da delajo vse le sebi v veselje?

Bo potemtakem kultura prepuščena slučajju, da smo našli vnetega ljubitelja, ali pa bomo storili tudi kaj načrtnega?

Še več novih stanovanj

Sredstva, ki bodo v letu 1964 na razpolago za gradnjo stanovanj in poslovnih prostorov, bo občina Vič-Rudnik usmerila predvsem v dograditev začetih poslovnih objektov in stanovanj. Preostala sredstva bodo na razpolago za gradnjo novih stanovanj. Gradili bodo ob Tržaški cesti (soseska 3 in 4), ob Gerbičevi ulici (soseska 2), na Vrhovcih (del soseske 7) in ob Dolenjski cesti. Občina Vič-Rudnik predvideva, da bo imela za gradnjo stanovanj na razpolago milijardo in dve sto milijonov dinarjev. Sredstva, ki so na razpolago za gradnjo poslovnih objektov pa bodo porabili predvsem za gradnjo potrošniškega centra, za gradnjo poslovne stavbe Kemoservisa in za nadaljevanje gradnje avtoservisa.

• Kaj menite o naši filmski in gledališki kritiki?

O naši gledališki in filmski kritiki nimam najboljšega mnenja, saj največkrat boleha za odsotnostjo njene glavne komponente — to je konstruktivnostjo.

• Ste že kdaj pomislili, da bi prijeli za pero? Če ste, kaj bi pisali?

Ce bi mi Muza poklonila pisateljsko pero, bi se ji spričo nešteti hvaležnih motivov iz našega vsakdanjega življenja, oddolžil predvsem s čudovitimi satirami.

• Vaša prva akcija, če vas bi imenovali za direktorja občinskega komunalnega podjetja?

Da ne bi postrelil preveč kozlov, (ki so danes zaščiteni), bi nemudoma takšno imenovanje zavrnil, saj o teh rečeh nimam pojma.

• Ste za „Našo komuno“ vedeli že poprej, ali šele sedaj, ko smo vas zaprosili za današnji razgovor?

Resnici na ljubo, šele sedaj ob našem razgovoru. Pa ne vem ali sem temu kriv samo jaz, ali nekoliko tudi vi.

• Ali se vam zdi, da so lokalni listi najbolj posrečena oblika informiranja občanov?

Vsekakor, saj ima priliko najobširnejšega poročanja o specifičnih problemih, ki gotovo zanimajo občane.

• Koliko mislite, da bi moral znašati pokojninski minimum?

Vselej in v vsakem primeru toliko, da bi jim bile na stara leta prihranjene skrbi in težave ob dohajanju cen, ki iz dneva v dan rastejo s prav mladeniško vehemenco.

• Slabe in dobre strani s televizijskega ekrana?

Poleg premajhnega programa, se mi zdijo nekatere oddaje premalo skrbno pripravljene. Bojim se tudi, da bomo morali sedaj, ko se je spet začela nogometna sezona, ta šport uživati s televizijskih ekranov v nekoliko prevelikih dozah, saj ga zelo radi prenašajo kar vse naše oddajne postaje.

• Dogodek, ki je lani dvignil v Rožni dolini največ „prahu“?

Ne verjamem, če ga je kakšen dogodek toliko, kolikor ga dvigne navaden „fičko“, ki zaide na naše občinske ceste.

• Ali se vam zdi, da bi ob vseh urbaništvih zamislih ostala podoba naselja pod Rožnikom, takšna kot je?

Vsekakor ne! Sicer pa vse zavisi od zamisli oziroma njene realizacije.

• In še vaši letošnji načrti?

Predvsem delo v gledališču.

• Za konec še to. Bert Sotlar je prijeten sogovornik. In človek, ki govori z njim le enkrat, si nehoti zaželi, da bi še kdaj pokramljal z njim. Tako neposredno in take zanimivo.

Jože Jesik

Lelošnje investicije v Irgovini

Trgovsko podjetje „Mercator“ bo porabilo za gradnjo trgovskih lokalov in za adaptacije okrog 200 milijonov dinarjev. Od tega za dograditev samopostrežne trgovine v Gerbičevi ulici 80 milijonov, za gradnjo potrošniškega centra ob Tržaški cesti pa 100 milijonov. Za adaptacije in modernizacijo obstoječih objektov bo porabljenih 20 milijonov dinarjev.

Podjetje „Petrol“ namerava vložiti več kot 100 milijonov za izgradnjo novih črpalk.

Blagovni promet v družbenem gostinskem sektorju bo znašal predvidoma 750 milijonov 534 tisoč dinarjev, kar je 13,1 odstotka več kot v lanskem letu.

Predvidene so nove investicije v višini 115 milijonov dinarjev.

Za restavriranje Turjaškega gradu je potrebno 50 milijonov dinarjev.

Na Rakitniškem področju se predvideva gradnja gostinskega obrata, ureditev umetnega jezera in vlečnice, kar bo znašalo 49 milijonov dinarjev.

Gostišče „Daj-dam“ namerava izvesti večjo adaptacijo pri gostišču „Livadica“ na Izanski cesti.

Na razpolago bo 52 milijonov dinarjev kot kredit iz občinskega investicijskega sklada in sklada za razvoj turizma.

Sestnajst družbenih gostišč namerava vložiti za opremo prostorov še 38 milijonov 240 tisoč dinarjev. Tako bodo celotne investicije v gostinstvu znašale 153 milijonov 240 tisoč dinarjev.

Nada Vidmazjeva:

„Najljubša mi je Traviata“

• Kdaj ste debutirali kot operna pevka?
— Prvič sem pela leta 1943 v Mozartovem „Begu iz seraja“ v ljubljanski operi. Pela sem vlogo Konstance.

• Kje in kaj ste že peli?
— Kritika me označuje kot koloraturni sopran, ki poje tudi lirične vloge. Prepevala sem v partizanih na mitingih, v opernih in koncertnih hišah, doma in na tujem.

• Koliko vlog imate naštudiranih?

• Kje v tujini ste že nastopili in kje se vas najtopleje sprejeli?

— Kot operna in koncertna pevka sem gostovala v Avstriji, Belgiji, Bolgariji, Italiji, Izraelu, Čehoslovaški, Sovjetski zvezi, Monacu, Luxemburgu in na Nizozemskem. Gostovala sem z Verdijev „Traviato“ in „Rigoletom“, Donizettijevo „Lucijo Lammemoor“, Rossinijevim „Seviljskim brivcem“ in Puccinijevim „Bohemom“. Prirčno so me sprejeli povsod.

• Vaš največji uspeh?
— Verjetno letošnji skok v Verdijev „Requiem“ z ljubljansko Filharmonijo. Eno uro pred nastopom so me telefonsko prosili naj zamenjam obolelo sopranistko. Zadnjikrat sem pela Verdijev „Requiem“ v Beogradu pred štirimi leti.

• Kot naš dolgoleten občan ste gotovo opazili kakšne spremembe. Kaj menite, da je naša največja pridobitev?

— Po mojem mnenju zdravstveni dom. Poleg tega pa lahko v naši občini opazimo tudi povečano gradbeno dejavnost.

• Kaj bi bilo naši občini najbolj potrebno?
— Dobro in urejene ceste.

• Če bi bili en dan predsednik občine — kaj bi najprej ukrenili?

— Mestno vrtnarstvo bi izselila iz mesta.

• Vaša pripomba?
— Zakaj pozimi čistijo ceste samo v „strogem“ centru, drugod pa samo plužijo?

Saša Petelin

— Naštudiranih imam kakšnih trideset vlog. Ne vem, morda jih je tudi več. Toda to ni vse. Imam tudi bogat koncertni repertoar.

• Katero vlogo najraje požete?
— Najljubša mi je „Traviata“.

SPOMINSKI KOLEDAR 1941 — 1945

- 17. aprila 1941: Kraljevska vlada podpisala v Sarajevu brezpogojno kapitulacijo stare jugoslovanske vojske.
- Junija 1941: na območju naše občine so se pričele prve partizanske akcije. Italijani so odpeljali prvih sedem fantov, ki so jih polovili na Golem, v internacijo.
- 23. junija 1941: je bila dokončno formirana Močilniška četa pod vodstvom Ivana Jakiča-Jerina.
- 29.—30. avgusta 1941: V tej noči je Mokrska četa pod vodstvom Ljuba Serčerja napadla karabinjersko postajo na Turjaku.
- 14. septembra 1941: je italijanska vojska prvič z večjimi silami napadla partizansko taborišče na območju Mokra.
- Oktober 1941: ustanovljen Krimski bataljon. Njegov prvi komandant je bil Jernej Gašperšič, komisar pa Dušan Pirjevec.
- 4.—5. decembra 1941: so partizanski borci minirali preserski most. Borci so bili iz čete na Samotorici.
- 22. decembra 1941: je bil ustreljen pri Tomišlju narodni heroj Ljubo Serčer.
- Decembra 1941: Iz Horjula je v tem mesecu odšel prvi v partizane Rudolf Hribernik-Svarun.
- 7. januarja 1942: je bila napadena italijanska postojanka na Turjaku.
- 17. marca 1942: je prihrumela italijanska vojska na Golo in požgala 170 domačij v bližnjih vaseh, na Golem in pod Kureščkom.
- 25. avgusta 1943: so se pričeli hudi boji na področju Sekirišče—Krvava peč—Iška—Sv. Vid. Boji so trajali dva dni.

- 1. maja 1942: so na Dolenjski cesti v Ljubljani ustrelili Italijani prva talca, Ernesta Eipperja in Mirka Gašperina.
- 7. maja 1942: se je na Ključu vnela huda bitka med borci Dolomitskega odreda in Italijani.
- 15. maja 1942: so Italijani zapustili Ig, v Zelimljah pa je bila ustanovljena Zelimeljska četa.
- 17. maja 1942: je bila osvobodjena Pijava Gorica.
- 2. junija 1942: se je pričela velika italijanska ofenziva proti osvobojenemu ozemlju.
- 7. junija 1942: izšla je prva številka časopisa „Krim“.
- 22. junija 1942: je bila ustanovljena sanitetna postaja za sektor Krim, Mokre in za Iško dolino v Zapotoku.
- 12. septembra 1942: so Italijani v Zaklancu, Podolnici in Lesnem brdu aretirali 80 domačinov in jih odpeljali na Rab.
- 19. oktobra 1942: je šel prek Ljubljanskega barja na novo osvobodeno ozemlje v Dolomite IOOF.
- 15. decembra 1942: je Serčerjeva brigada napadla utrjeni Turjak in uničila dvajset belogardistov.
- 17. marca 1943: so pričeli Italijani z veliko ofenzivo, da bi uničili Dolomitski odred in vodstvo OF. Prodirali so iz treh smeri.
- 3. aprila 1943: je Tomiščeva brigada napadla belogardistično postojanko na Pijavi Gorici.
- 8. septembra 1943: je bila na Golem ustanovljena X. ljubljanska brigada.
- 22. oktobra 1943: je VIII. slovenska NOUB brigada „Frana Levstika“ bila hude boje z Nemci pri Skofljici in Lavrici.

- 10. februarja 1944: so partizani obkolili Iško vas. Največ je bilo borcev iz Iške.
- 22. marca 1944: so partizani minirali progo pri Skofljici in uničili sovražno postojanko na Lavrici.
- 7. junija 1944: so enote brigade Ivana Cankarja zavzele okupatorsko postojanko na Igu.
- 25. avgusta 1944: so enote XVIII. divizije prodrle do Črne vasi in napadle belogardistično postojanko.
- 19. novembra 1944: je bila bombardirana postaja Ljubljana-Rakovnik.

- 29. novembra 1944: je bil izvršen zračni napad na Lavrico.
- 6. maja 1945: so se Nemci in domobranci umaknili iz Preserja.
- 7. maja 1945: se je pričel napad za osvoboditev Ljubljane. Najhujši boji so bili na Orlah, kjer so jurišali borci Cankarjeve in Gubčeve brigade.
- 9. maja 1945: so prvi vkorakali v Ljubljano borci oficirske šole Glavnega štaba. Prvo Narodno vlado Slovenije so Ljubljance slovesno sprejeli in pozdravili prav na Viču pred tedanjo meščansko šolo.

ŠTEVILKA 135923 PRIPOVEDUJE

OD LJUBLJANE DO DACHAU

BILO JE PRED DVAJSETIMI LETI

Ljubljana je bila zavita še v temo, ko so se v zgodnjem jutru, 16. decembra 1944, odprla vrata jetnišnice v „Prisilni delavnici“ in dolga kolona političnih jetnikov se je začela pomikati, obdanih z oboroženimi okupatorskimi hlapci, proti kolodvoru. Vse je bilo tiho, le zamolki koraki so žalostno odmevali po ljubljanskih ulicah. Vso pot smo molčali, ker so nam prepovedali še govoriti. Na kolodvoru so nas razdelili v tri skupine. Medtem pa so se nam pridružile še tri skupine. Ko smo bili tako postrojeni, so pregledali skupine: zloglasni „Simon“, njegov hlapec Hlebec ter dr. Loh. Povedali so še nekaj navodil našim

vagonov po večini razbita in zadelana s papirjem. Tako smo se proti večeru pripeljali do neke postaje pred Salzburgom. Tu smo čakali vso noč. V Bad Gasteinu je bilo polno letoviških hotelov, kjer so prebivali begunci iz porušenih nemških mest. Končno se je vlak ustavil na postaji Woergel. Kdo izmed udeležencev tega našega transporta bi mogel pozabiti to mesto v severnih tirolskih Alpah. Dobil smo malo grahove juhe, kosček kruha s sirom in črno kavo. Po treh dneh vožnje je to bila naša prva topla hrana. Na tej postaji smo stali 36 ur in šele četrty dan proti večeru so nas priključili brzovlaku za Salzburg—München.

Krematorij v zloglasnem nacističnem taborišču v Dachau

spremljevalcem, nakar so nas razvrstili v vagonce. V tem času so se začeli zbirati na peronu matere, žene, otroci nesrečnih izgnancev in mnogi znanci. Vsi so se hoteli posloviti še enkrat, mogoče zadnjič od svojih dragih. Toda „Simon“, Hlebec in ostali, niso pustili nikogar blizu. Kmalu po 10. uri je zatulila sirena in vlak je potegnil proti Šiški. S perona smo še slišali jok in klice obupanih žena, mater in otrok, ki so nam mahali še zadnjič v pozdrav.

Na postaji v St. Vidu smo morali izstopiti iz vagonov. Tu so nas prevzeli Nemci. Razdelili so nas na več skupin. Stisnjeni smo bili kot vžigalice. Za spremstvo so nam določili nekaj gestapovcev in gorenjskih domobrancev. Točno ob 12. uri je vlak potegnil proti Gorenjski. Postalni smo le v Kranju in dalj časa v Lescah, kjer se nam je priključil še en transport prav takih nesrečnežev, pripeljanih iz jetnišnice v Begunjah.

Na Jesenicah smo v vagonih prenočili, zgodaj zjutraj pa smo nadaljevali pot. Ko smo se pripeljali iz tunela onkraj Karavank, nas je presenetila zasnežena narava in prispeli smo v Podrožico, na našo prvo postajo. Od tu smo se vozili do Celovca. Tu so nas priključili na električno lokomotivo, ki nas je odpeljala proti Beljaku. Od Beljaka dalje smo se vozili po samih gorskih pobočjih, bilo je nešteto malih in velikih predorov, srečevali smo vlake, katere je opravljal le žensko osebje. Čim višje smo se vozili, tembolj je pritiskal mraz in vedno bolj nas je zeblo, saj so bila okna naših

v Salzburgu so odklopili dva vagona v katerih so odpeljali, kakor smo zvedeli kasneje, ženske v Rawensbrück, moške pa v Mauthausen.

Naš vlak je brzel dalje. Proti polnoči smo se pripeljali v München. Peti dan zjutraj, okrog 10. ure, smo se odpeljali dalje. Iz vlaka smo videli, da je bil München že močno porušen. Po nekaterih vmesnih postajah smo privozili v Allah, veliko taborišče s tovarno cementa in končno smo dosegli cilj, ki nam ga je določil nemški okupator — postajo Dachau.

Spet so nas presteli, zvrstili in odcapljali smo skozi mesto v taborišče smrti. Ko smo prestopili železna vrata taborišča, smo se morali na povelje vsi odkriti. Na vhodnih vratih je ura kazala ravno poldne. Bilo je 20. decembra 1944. leta. Komaj smo se malo ozrli po labirintu barak, se je že oglasila sirena. Takoj so nas nagnali v jarek, v njem smo čepeli vsi premrzli od mraza nad eno uro. Po končanem alarmu so nas nagnali v eno izmed barak, kjer smo dobili listič z našimi osebnimi podatki. Od tu smo šli v sprejemno barako, kjer smo kakor na tekočem traku oddajali najprej vrednosti, potem vrhno obleko in čevlje, nato perilo in na koncu smo stali v „Adamovih kostumih“, vsak s svojo culico v rokah, v kateri je ostal le še robec, ostanki hrane in nekaj drugih stvari. Od tu so nas gnali v kopalnico, kjer so nas ostrigili in obrili (ostrgali) po vsem telesu, premazali z neko pekočo tekočino in na koncu so nas obrizgali v veliki kopalnici.

Jernej Čertanc

Med najmlajšimi ob prazniku

Ob občinskem prazniku smo obiskali osmetletko v Trnovem in se pozanimali za delo, za uspehe in težave pionirskega odreda „Boris Kidrič“. Za kratek razgovor smo zaprosili ravnateljico Jelko Topolškovo.

• Kako deluje pionirska organizacija na vaši šoli?

— V pionirsko organizacijo so vključeni vsi učenci naše šole od drugega do sedmega razreda. V organizaciji je 800 učencev. PO je razdelila delo na posamezne razredne pionirske organizacije, ki skrbijo za učnovzgojne uspehe po razredih in za sodelovanje med učenci. Pionirji bodo organizirali tekmovanje za boljše učne uspehe. Nagrado za to tekmovanje je razpisal ObK ZMS Vič-Rudnik. Tekmovali so tudi v čistoti, redu in disciplini. Zmagovalec tekmovanja, 5b razred, je bil nagrajen z enodnevnim izletom v Kranjsko goro.

V začetku šolskega leta so razvili pionirski prapor in sprejeli cicibane v svojo organizacijo. Pionirski odred izdaja tudi svoje glasilo „Naš polet“. Za Skopje so zbrali več denarja in nudili materialno pomoč v skupni vrednosti 40.000 dinarjev.

• Kakšni krožki delujejo v pionirski organizaciji?

— V PO deluje 15 krožkov. Najbolj obiskana sta foto in literarni krožek. V filmskem

krožku predvajajo vsako soboto film, ki ga uvodoma komentirajo. Predstavo obišče nad dve sto učencev. Na jugoslovanskih pionirskih igrah so člani foto krožka dobili za uspele fotografije plaketo. Največ učencev je vključenih v literarnem krožku. Člani sodelujejo pri ureditvi pionirske šolske knjižnice, tekmovali pa bodo s pismenimi nalogami za Cankarjevo značko. Obiskali so tudi nekatera podjetja in se spoznali z njihovim delom. Člani telovadnega krožka pa bodo sodelovali na raznih pionirskih športnih tekmovanjih.

• Kakšni so vaši načrti in problemi?

— V začetku septembra je bila na šoli pionirska konferenca, na kateri so sprejeli program dela za šolsko leto 1963/64. Pionirji se bodo udeležili vseh pionirskih tekmovanj, sodelovali bodo na jugoslovanskih pionirskih igrah in se udeležili pohoda „Ob žici okupirane Ljubljane“. Razstavili bodo svoje likovne izdelke in sodelovali na republiški razstavi pionirske fotografije.

- Delo pionirske organizacije je otežkočeno,
- ker šola nima svoje telovadnice. Zaradi tega trpi tudi delo telovadnega krožka.
- Najbolj pa jih ovira slabo gnotno stanje učencev in pouk v dveh izmenah.

Stefan Nemeš

Fotografija „Pri knjigi“, ki je dobila najvišje priznanje na razstavi „Pionirski foto 64“, je delo foto krožka na osnovni šoli v Trnovem v Ljubljani

NAŠI KRAJI NAŠI LJUDJE

LE KAJ IMAMO NA DOBROVI?

- Mnogi drobni, a še toliko večji problemi opozarjajo, da bo treba na Dobrovi začeti z resnejšim delom — Zakaj je treba za vsako ceno pot pod noge — in v Ljubljano? — Ugotovitev: Življenje na Dobrovi gre svojo pot — skratka: Dobrova nazaduje! — In kje so vzroki? • Poglejmo resnici v oči!

Res je, da je danes življenje na Dobrovi skorajda zamrlo. In res je tudi, da se ljudje razen v združnem domu — bolje rečeno v njegovi dvorani — shajajo le še v skrajno znamenarjeni gostilni „Na gričku“. Popotnik, ki ga sicer pot le za čas zanese v lokal, zastrmi od začudenja. Sanitarni inšpektor, ki je prenekoličkrat posegel vmes, se je verjetno odlašnil, ko mu ni bilo treba venomer „vtakniti“ svojega nosa v dobrovsko gostilno. Sicer pa to tudi ni vse.

Ob našem obisku so vedeli Dobrovčani povedati še marsikaj zanimivega. Prislunimo njihovim besedam:

BRANKO GOLOBIČ:

STORILI SMO PRECEJ, VENDAR NAZADUJEMO!

„Dobrova zadnja leta nazaduje. Kje je temu vzrok, ne vem, vendar se mi zdi, da smo še pred leti storili veliko več za skupno korist kot pa danes. Naš prvi uspeh — kmalu bomo dogradili pet kilometrov dolgo vodovodno

omrežje. Ostala nam je le še ureditev vodovoda v Stranski vasi, sicer smo že zaključili z delom. Za dograditev vodovoda v Stranski vasi bi potrebovali najmanj dva milijona dinarjev. Zato pričakujemo pomoč naše občinske skupščine. Krajevna skupnost bo prispevala okrog 500.000 dinarjev.“

• Kako pa je na drugih področjih?

— Če le pogledamo zbornice volivcev danes in pred leti, vidimo marsikaj novega. Udeležba je danes mnogo slabša kot pred leti, ko so se ljudje navduševali za skupne akcije, pomagali s prostovoljnimi delom skoraj povsod, danes pa je vse drugače. Mnogo so nam obljubljali, vendar je vse ostalo le pri obljubah. Zato so se ljudje mnogokrat že naveličali tega.

• Kateri problemi vas najbolj tarejo?

— Teh je toliko, da bo težko spregovoriti o vseh. Od neurejenega gostinstva do zanamjenih krajevnih poti. Mesnica je v obupnem stanju in če pomislimo, da se je poslužuje okrog 3000 občanov, je stanje že nevzdržno. Ljudje hodijo po meso v Ljubljano, saj je krajevna mesnica že tako zanemarjena, da je

le kaj. Zato ni čudno, da so se ljudje odločili za pot v Ljubljano.

• Kako pa je s preskrbo nasploh?

— Trgovina je lepo in okusno urejena, mnogi kmetijski pridelki pa so še vedno neprimerno dražji kot v mestu, zato naši ljudje kupujejo precej v Ljubljani.

• Ko smo slišali že toliko o vaših težavah, kaj vas torej najbolj „žuli“?

— Med vsemi problemi, in teh le ni tako malo, se pogostokrat sprašujemo: „Kdaj bomo imeli na Dobrovi čevljarja, briveca in krojača?“

Za vsako reč je treba iti v Ljubljano in izdatki niso tako majhni. Če bi dobili denar za prevoz, bi gotovo dobili vsaj dvakrat, če ne tudi trikrat na teden zobozdravnika iz Ljubljane. Tako pa ga nimamo še danes.

• Ste kdaj pomislili na razbremenitev žene — mater?

— Kako, da ne. Mnogo žena — mater hodi vsako jutro na delo v Horjul in v Ljubljano. Zato je bilo treba pomisliti tudi na vzgojnovarstveno ustanovo. Vendar smo se znašli v zagati, kje dobiti za to primerne prostore. Morda bi bilo še najbolje, da bi uredili prostore v združnem domu in v prostorih nekdanje pekarije „Pri Derglinu“.

• Kakšne pa so turistične perspektive na Dobrovi?

— Imamo odlične možnosti za razvoj turizma. Le pogledjmo. Znanе izletniške točke — Ključ, Toško čelo, Zirovnikov graben, Osredok in Katarina bi bile lahko dostopne vsem turistom in gostom, ki jih pot pripelje v naše kraje. Perspektivo pa vidimo zlasti še v razvoju rekreacijskega turizma.

• Vprašanje, bi bi si ga sami zastavili?

— Kdaj bomo začeli z gradnjo potrošniškega centra, v katerem naj bi bila tudi mesarija, brivsko-frizerski salon in ostale uslužnostne dejavnosti. Dvorana v združnem domu je še vedno premalo izkoriščena, mladina pa je brez pravega vodstva in tako prepuščena sama sebi.

BINE OTOREPEC:

SKRB ZA NAŠEGA KMEČKEGA ČLOVEKA

• Razvoj, uspehi in načrtovanja kmetijske zadruge?

— Skrbeli smo zlasti za organizirano specializirano kooperacijo in investicije v naši sadjarski proizvodnji.

• Kako ste organizirali sadjarsko proizvodnjo?

— Delo je šlo v treh etapah. Na Babni gori, v Hruševem in v Gaberju bo 125 ha nasadov jablan in hrašk. Težave pa so s sred-

stvi. Poprej smo dobili kredite, letos pa bo nekoliko težje s sredstvi.

• Zadruga se ukvarja tudi z vzrejo brojlerjev. Kakšni so prvi uspehi v kooperaciji z zasebnimi kmetovalci?

— Organizirana vzreja brojlerjev je pokazala prav lepe uspehe. V kooperacijo smo vključili predvsem tiste kmete, ki so ostali brez zemlje, njihova gospodarska poslopja pa so ostala večidel neizkoriščena. Ker pa so naselja strnjena je bilo mogoče organizirati kooperacijsko vzrejo brojlerjev in smo danes s kooperanti na Dobrovi, v Srednji vasi, Švici in Podsmreki nadvse zadovoljni.

• Kako bo z letošnjo vzrejo?

— V demonstracijskem centru na Osredku imamo 1500 komadov brojlerjev, v koopera-

tivni vzreji pa bomo letos dosegli dvajset tisoč brojlerjev.

• Izkušnje, ki ste jih imeli v lastni proizvodnji?

— V živinorejskem obratu na Brezovici imamo 70 glav živine in 39 ha obdelovalne zemlje. Vse področje pa zajema 206 ha obdelovalnih površin. Letošnji investicijski program predvideva 105 milijonov dinarjev investicij, za gradnjo hlevov pa bo porabljenih 15 milijonov dinarjev.

• Vprašanje, ki sodi tudi v okvir našega razgovora?

— Zadruga je večji del svojih investicijskih sredstev vložila za usposobitev plantažnih nasadov. Tako bomo na naših plantažah pridelali čez pet let že okrog 200 vagonov sadja!

OBISK NA ČRNEM VRHU

USTAVILO SE JE NA SREDI POTI

Na Črnem vrhu je prijetno pozimi in poleti. Le nekaj kilometrov oddaljen od Polhovega Gradca in skrit med gozdove Polhogrjskih Dolomitov nudi nepozabno podobo. Živ-

ljenje tod okrog pa je ubralo svojo pot. In šele pred letom dni so se pomešali s prijaznimi domačini tudi prvi turisti, ki so obiskali senožeti ob robu Črnega vrha.

Ljudje pa so navajeni trdega dela. In tega ni zmanjkalo nikoli tudi na Črnem vrhu. „Krpice“ zemlje, raztresene domala povsod do koder seže pogled, so desetletja nudila skromen grizljaj pod mnogimi strehami peščice kmečkih domačij. Danes pa se je življenje tudi na Črnem vrhu „prebudilo“ iz svojega spanja. Ljubljanska veletrgovina „Mercator“ je uredila prijeten turistični dom, ki mu ob njegovi domači originalnosti poloknic, kolovrata in domačih krljev, gotovo ni primere.

In kaj pravijo o problemih in željah, še raje pa o svojih uspehih domačini. Prepustimo jim besedo.

JOŽE SETNIKAR:

ZA CESTO NI DENARJA

— Precej smo storili, vendar smo prišli le do polovice poti. Letošnjo pomlad, holje rečeno še pozimi, smo uredili 850 metrov cestišča. Ko pa smo prišli do Pasje ravni, nam je zmanjkalo „sape“. Bolje rečeno — zmanjkalo je denarja. Kar smo uredili smo storili s svojimi rokami. Letos bi zmogli še več, toda dobra volja in pridne roke niso vedno dovolj. Potrebna nam je pomoč. Zanj smo zaposlili našo občinsko skupščino. Za cesto bi potrebovali še okrog dva milijona dinarjev.

• Kdaj bo urejena cesta?

— Cesta, ki bo povezovala Črni vrh s Poljansko in Selško dolino bo bržčas odprta prihodnje leto. Seveda, če bomo dobili pomoč od drugod, saj sami ne zmoremo vsega.

• Kakšna naj bi bila potem turistična podoba Črnega vrha?

— Precej prijaznejša kot doslej. Domačini so pripravljeni odstopiti tudi nekaj sob in tako bi lahko odprli našim turistom vrata na stežaj.

LENART KRMEJLJ:

OJ, TA NESREČNI AVTOBUS!

— Prav res je, da toliko govorimo o turizmu in prav je tako, vendar pa pozabljamo, da moramo urediti tudi prometne zveze. Kako bomo videli med nami turiste, ko ob nedeljah in praznikih, prav takrat, ko lahko pričakujemo največji obisk, ni avtobusnih zvez z Ljubljano.

• Kakšne pa so sicer avtobusne zveze?

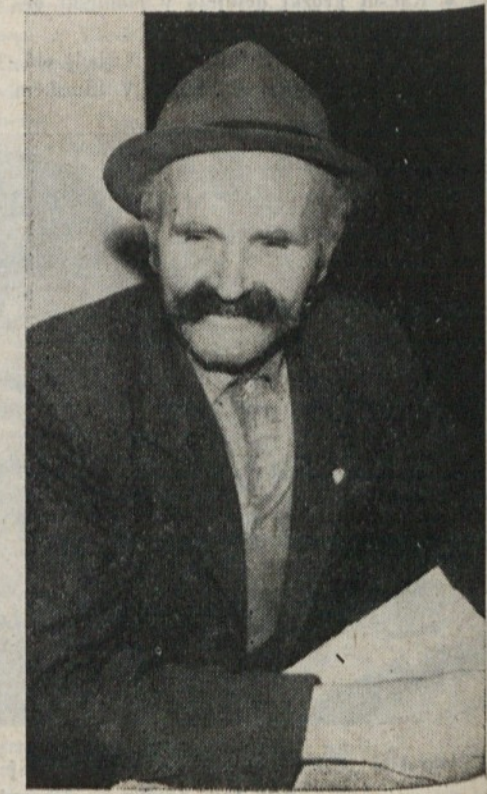
— Vsak dan odpelje zjutraj avtobus otroke v šolo v Polhov Gradec in se popoldne vrača iz Ljubljane na Črni vrh.

• Kaj bi bilo treba še urediti?

— Urediti bi bilo treba nekatera krajevna pota, ki so v slabem stanju, vendar pa sami nimamo za popravilo denarja. In tako bo tudi ta problem ostal nerešen verjetno še nekaj let.

• Česa pa ste se v zadnjih letih najbolj razveselili?

— Dobili smo elektriko, z njo pa tudi telefon. Verjetno pa bomo kmalu dobili še novo, lepšo cesto. Tako bo do Poljan hoja mnogo prijetnejša, no, pa seveda tudi krajša.

Čipkarstvo prodira v naše kraje

Izdelovanje čipk v okolici Črnega vrha in Polhovca Gradca pomeni že nekaj desetletij za žene in kmečka dekleta v Smolniku, Prapročah, Selniku, na Bukovem vrhu, Srednjem vrhu in v drugih hribovskih vaseh, pomemben vir dohodkov.

Zemlja je tod skopa in razen živinoreje kmetu ne nudi drugega dohodka. Zaradi oddaljenosti od mesta in tovarn je zaposlitev na domu skoraj edina rešitev, še posebno za žene.

Zboru čipkaric v Črnem vrhu, ki ga je organizirala Kmetijska zadruga Dobrova. Dvorana v tamkajšnji šoli je bila skoraj premajhna za vse žene in dekleta, ki so prišle tudi iz več kot uro hoda oddaljenih vasi, da bi se s predstavniki zadruga in obrtnega podjetja „Čipka“ iz Idrije pomenile o boljših delovnih pogojih te domače dejavnosti.

Ni slučaj, da Kmetijska zadruga na Dobrovi skrbi tudi za pospeševanje domače obrti. Poleg organiziranja močne kooperativne proizvodnje v živinoreji, prašičereji in v perutninarstvu, čuti zadruga potrebo, da skrbi za uspešnejši razvoj vseh tistih dejavnosti, ki prav gotovo pomenijo za kmečkega človeka dodaten vir dohodka.

Na Črnem vrhu je precej pridnih rok, ki jim kleklanje prežene marsikatero dolgočasno urico, sicer pa prinese dekletom še lep zaslužek

Kljub temu, da so naši čipkarski izdelki v nekaterih zahodnih deželah in celo v Ameriki zelo iskani, je ta obrt v zadnjih letih precej nazadovala. Vzrok temu je v neorganiziranosti žena, ki izdelujejo čipke. In navsezadnje tudi preslabo plačevanje zahtevnega in natančnega dela. Res, da kleklanje ne terja fizičnega napora, treba pa je spretnih prstov in dobršno mero potrpežljivosti. Petdeset dni marjev na uro za delo, ki sodi med zvrst domače umetnosti, je gotovo slabo plačilo.

O vsem tem in še o marsičem, so se čipkarice pomenile 8. marca letos na ustanovnem

Z zboljšanjem kvalitete čipkarskih izdelkov je mogoče doseči večjo ceno, s tem pa tudi boljše plačilo za delo, je poudarila na zboru čipkaric direktor podjetja „Čipka“ iz Idrije, tov. Jemec Nežka. Preko tega specializiranega podjetja namreč zadruga plasira vse čipkarske izdelke na tržišče. Da pa se tega zavedajo tudi čipkarice, zgovorno dokazuje nadvse uspeli 10-dnevni tečaj za kleklanje, ki ga je organiziralo podjetje „Čipka“ iz Idrije. Za tečaj je bilo še posebno zanimanje med dekleti in celo med šolsko mladino. Do 30 deklet in tudi starejših žena si je vse dni od jutra do večera „nabiralo“ znanje in se izpopolnjevalo v kleklanju.

- Izdelovanje čipk pomeni v teh krajih za okrog 150 žena in deklet dobršen kos vsake danjega kruha. Zato ne bi kazalo te domače obrti tudi zanemariti. Kmetijska zadruga na Dobrovi je pripravljena v bodoče posvetiti vsestransko skrb tej domači obrti in zaposlitvi žena v hribovskih vaseh.

Škofljica danes in jutri

Pred dnevi so se sestali na Škofljici predstavniki občinske skupščine Vič-Rudnik, krajevne skupnosti ter nekaterih gospodarskih in družbenih organizacij. Po daljšem času, mnogih pobudah in skoraj že pretiranemu zavlačevanju je prišlo do tega, skoraj prepotrebne posveta tudi na Škofljici. Poglejmo o čem vsem je stekla beseda na škofeljskem razgovoru.

Zanemarjena zdravstvena služba

Znano je v kakšnih pogojih dela domača zdravstvena služba. Prav zato je vprašanje zdravstvene zaščite, eno od osnovnih vprašanj, ki ga bo treba reševati že v bližnji prihodnosti. Na posvetovanju so sprejeli sklep, da pristojni organ občinske skupščine, obravnava sedanje stanje in upošteva pripombe ter želje prebivalcev v sedemletnem perspektivnem načrtu komune.

Premajhni šolski prostori

Sedanji šolski prostori naše osemletke, ki so bili zgrajeni po vojni, so postali premajhni. Premajhni so postali tudi zato, ker se je močno povečal do-

tok otrok iz ostalih krajev, zlasti iz Pijave gorice in iz Zelimelj. Šoli pa primanjkuje tudi učnih pripomočkov. Vedno bolj postaja pereča gradnja stanovanjskega bloka za prosvetne delavce. Problemov je še več, vendar pa bi bilo treba reševati predvsem vsa tista vprašanja, ki so povezana z vsakodnevnim življenjem v šoli.

Še vedno brez urbanističnega načrta

Še vedno je neurejeno vprašanje urbanističnega načrta problem štev. 1 na Škofljici. Pred šestimi leti je že bil izdelan urbanistični načrt za področje Škofljice, vendar ga je občina Vič-Rudnik iz nepojasnjenih vzrokov odložila. Posledica: mnogi prebivalci, ki so želeli graditi, so iskali lokacije drugod ali pa so ostale njihove želje neizpolnjene še do danes. Zato bo treba čimprej urediti zazidalni načrt za vse to področje, saj prav gotovo ne bo mogoče čakati s tem vprašanjem še leta in leta kot doslej.

Družbeni center pozneje

Krajevna skupnost meni, da bi bilo potrebno na Škofljici začeti z gradnjo družbenega centra, saj so nekatere gospodarske organizacije, med njimi tudi ljubljanski „Mercator“, pripravljene priskočiti na pomoč. Vendar pa spričo mnogih drugih obveznosti, ki jih ima naša občinska skupščina, ta čas še ne bo mogoče začeti z gradnjo družbenega centra na Škofljici.

Korak nazaj

Ob koncu še to. Škofljica je v zadnjih letih napravila korak nazaj. Izgubila je več gospodarskih organizacij. Najprej sta prenehala z delom oba kamnoloma, usahnil pa je tudi komaj ustanovljeni livarski obrat v Lamiščih in še nazadnje rudnik barita.

- Razgovor je pokazal marsikaj, kar bi veljalo urediti čimprej. Problemov je mnogo, vendar pa lahko rečemo, da je pobuda krajevne skupnosti, da skliče tovrstno posvetovanje, maledela na široko razumevanje in odobravanje prebivalcev. Zdaj pa bo treba od besed preiti k dejanjem, seveda če bosta vselej volja in razumevanje tudi med tistimi, ki so dolžni priskočiti na pomoč. Začetek je vsekakor že na dlani.

„Varnost“ ob prazniku

Spomladi leta 1958 je bilo na pobudo lokalnih organov javne varnosti organizirano uslužnostno podjetje za čuvanje splošnega ljudskega premoženja „VARNOST“. Podjetje, ki posluje z uspehom že šesto leto, opravlja svoje delovne naloge in obveznosti ter je v polni meri izpolnilo pričakovanja pobudnikov za njegovo ustanovitev.

Kakšne so dejavnosti, ki sodijo v okvir „VARNOSTI“? Teh je seveda več in vsaka ima svoje delovno področje, ki je toliko zahtevnejše od mnogih drugih dejavnosti. Poglejmo, kako je podjetje „VARNOST“ razširilo zadnja leta svoje poslovanje.

„VARNOST“ je razširilo svoje poslovanje na straženje lokalov, poslovnih prostorov, uradov, pisarn, bank, skladišč, tovarn, gradbišč itd. Ob tem je organiziralo službo vratarjev in stalnih nočnih čuvajev ter službo obhodnih nočnih čuvajev. Podjetje je razširilo svojo dejavnost na območja vseh ljubljanskih občin in na območje ljubljanskega okraja ter ima izpostave po vsej republici.

Najvažnejša funkcija je kontrolna služba na terenu. Vsako čuvajsko in vratarsko mesto obiščejo kontrolorji ob dnevnem ali nočnem času, ko v podjetjih ne delajo, običajno od 14. do 6. ure zjutraj.

Kakšno je delo obhodnih čuvajev? Čuvaji pregledujejo, če so zaklenjena vrata, okna in rolete, če so ugasnjene luči in če gorijo varnostne luči. Ugotavljajo tudi, če so v redu požarno-varnostne naprave, če niso morda v prostori skriti brezdomci — prenočevalci ali osebe, ki iščejo priložnosti za tatvine in podobno. Storitveno podjetje „VARNOST“ pa je potrebno tudi trgovskim, obrtnim in drugim lokalom, ki imajo nad izložbami senčne zavese, ki jih pa uslužbenci podjetja redno in po potrebi dvigajo, spuščajo ali tudi snemajo.

Služba „VARNOSTI“ je predvsem preventivnega značaja, zato ni mogoče oceniti in presoditi vseh uspehov, ki so jih dosegli v zadnjih šestih letih. Uslužbenci „VARNOSTI“ so bili vselej na mestu. Vedno so pripravljene priskočiti na pomoč uslužbencem TNZ na terenu, večkrat pa se znajdejo v situacijah, da ni mogoče čakati na intervencijo. Mnogokrat so že prepodili vlomilce, odkrili so nešteto vlomov ter ukradenih motornih vozil, koles in podobno.

Se in še bi lahko naštevali. Veliko je bilo uspehov in prizadevanj delovnega kolektiva s Kolezijske ulice. In marsikdo ve šele danes, da je podjetje „VARNOST“ opravilo že doslej pomembno poslanstvo pri obvarovanju splošnega ljudskega premoženja.

Prihodnjič: Horzjul in Velike Lašče

V pričujoči številki vam danes prvič predstavljamo naše kraje in naše ljudi. Na prvem razgovoru „Vse o Dobrovi“ so sodelovali, od leve proti desni: Bine Otorepec, Ivan Virnik, Branko Golobič, Jakob Sedej in Frane Česnovar.

„Naša komuna“, glasilo izdajateljske skupnosti lista občinskega odbora SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. — Predsednik izdajateljskega sveta Sergej Vošnjak. — Izhaja mesečno. — Ureja uredniški odbor: Danilo Emeršič (predsednik), Sergej Epih, Boris Makovec, Ivan Virnik, Vlado Firm, Darko Perovšek in Jože Jesih. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Virnik. — Uredništvo in uprava: Ljubljana, Trg MDB 7/I, telefon št. 20-728. — Tekoči račun pri NB Ljubljana št. 600-18-608-25. — Celoletna naročnina 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev in je plačljiva vnaprej. — Tisk Tiskarne šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani.

RAZGOVOR OB PRAZNIKU

Izobraževanje na družbenem in ekonomskem področju - odraz našega perspektivnega razvoja

NA VPRAŠANJA NAŠEGA UREDNISTVA ODGOVARJA TOKRAT SRETEN DIMITRIJEVIĆ, VRSILEC DOLŽNOSTI UPRAVNIKA DELAVSKE UNIVERZE VIČ-RUDNIK.

• Katero področje izobraževanja smatra Delavska univerza za najzahtevnejše in najpomembnejše v pogojih naše občine?

— Delavska univerza smatra za najzahtevnejše in najpomembnejše področje družbeno-ekonomskega izobraževanja občanov naše komune, ki je odraz naše socialistične stvarnosti in našega perspektivnega razvoja. K temu sodi način formiranja osebnosti občana za celotno družbeno in politično delo v komuni ter se mora sistematično in stalno izpopoljevati in bogatiti s teorijo ter prakso pri opravljanju svojih dolžnosti in pravic v upravljanju naše občine in delovne organizacije.

• Kakšen program ima Delavska univerza pri usposabljanju organov delavskega samoupravljanja v komuni in v delovnih organizacijah?

— Značilnosti našega dela s sodelovanjem koristnikov izobraževanja pri usposabljanju organov delavskega samoupravljanja v delovnih organizacijah, so predvsem v proučevanju potreb izobraževanja, njegovem programiranju, organizaciji vzgojno-izobraževalnega dela ter ocenjevanju in spremljanju rezultatov izobraževanja. Programska politika izobraževanja organov upravljanja je zasnovana na potrebah v delovnih organizacijah in ugotovljenih, proučenih in analiziranih potrebah po izobraževanju. Zato formiramo specializirane programe za posamezne delovne organizacije, ki so že pokazali lepe uspehe našega dela in prizadevanj.

OBISK V NAŠIH PARTIZANSKIH DRUŠTVIH

Pet desetletij dela, uspehov in težav

- Je že tako, da le zdravi ljudje lahko uspešno prenašajo napore vsakodnevnega življenja, bolni in slabotni pa so mu le v napoto. V tem nam je narava velik vzornik.
- Zato ima izrek: „Zdrav duh v zdravem telesu!“ danes še posebno veljavo.

Med prvimi, ki so razumeli pomen in čutili potrebo po redni telesni vzgoji, so bili tudi ljudje ob Ljubljani na južnem delu Ljubljane — Trnovčani. Prvi prijatelji telesne vzgoje na tem območju so se že pred 56 leti zbrali in ustanovili telovadno društvo. Pionirsko delo društva ni bilo lahko, vendar takratnim telovadcem ni manjkalo volje in vztrajnosti. Redno so telovadili v telovadnici takratne Mestne ljudske šole na Cojzovi cesti. V takratnih društvenih pravilih je bil jasno zapisan namen telesno-vzgojnega dela: „Povzdigniti in okrepiti telesne in naravne sile v slovenskem narodu“. Ze takrat so telovadili trije oddelki; člani, obrtno-trgovski in šolski naraščaj.

Prve telovadne nastope je društvo prirejalo v Hribarjevem gaju, na sedanjem kopaljšču „Kolezija“. Vztrajno delo je obrodivo lepe uspehe. Ze leta 1912 se je društvo udeležilo Vseslovenskega zleta v Pragi, na katerem so tudi tekmovali. Telovadeč Jaka Sever je zasedel med več kot sto nastopajočimi 28. mesto, kar je bil izreden uspeh. Niti obe vojni nista mogli zavreti telesnovzgojnega dela v Trnovem. Kljub temu, da so se vrste telovadcev in vadiateljev vedno bolj redile.

Marljivi člani društva so pričeli graditi leta 1937 telovadni dom, in ga svečano izročili svojemu namenu, dne 9. novembra 1940. Dom so zgradili z lastnimi sredstvi, kar je bil dokaz ustvarjalne moči in potrebe po takšnem objektu na tem predelu.

Trnovsko društvo pa ni združevalo v svojih vrstah samo telovadcev, temveč tudi kulturnike. Društveni moški pevski zbor in godba

na pihala sta nastopala ob društvenih slovesnostih in veselicah, vendar ti dejavnosti nista bili množični in sta obstojali le krajši čas.

Osvoboditev naše domovine pomeni novo obdobje telesno-vzgojnega društva „Partizan“ Trnovo. Vojna je pustila dediščino, ki jo je bilo treba spraviti pod streho. Vendar se je redna vadba pričela že jeseni leta 1945. V mnogo obetajoče novo življenje je spomladi leta 1947 udarila „strela“ — odločba o prepustitvi doma in vadišča filmskemu podjetju „Triglav film“. Društvo je prenehalo z delom za polnih sedem let.

In kako je danes? Odgovor nam nudi prav zadnji občni zbor, ki je bil 4. marca. Ze obisk, dnevni red in razprava, potrjujejo življenjsko silo ustvarjalnosti ljudi, ki jim je telesnovzgojno delo v društvu postala družbena nužnost.

Občni zbor je imel delovni značaj. Razprava je bila pomembna zato, ker društveni člani, predstavniki družbenih organizacij in sedanjih partizanskih društev, niso v skladu s tradicijo „pozdravljali in hvalili“ uspehe, pač pa so nadaljevali z razpravo o problematiki, ki je bila nakazana v vseh poročilih. Kot „rdeča nit“ se je vlekla skozi vso razpravo ugotovitev o nezainteresiranosti mladine, ne samo trnovske, pač pa tudi mladine izven meja občine in republike, za vsesplošno telesno vzgojo in o posledicah, ki izhajajo iz te ugotovitve.

Da bi društveni občni zbor opozoril na negativne pojave v telesni vzgoji, je soglasno sprejel „Spomenico o stanju telesne vzgoje v društvu“.

Nujno potrebno bo zamenjati kotlo za centralno kurjavo.

• Pri usposabljanju kadrov uporabljate tudi najrazličnejše oblike izobraževanja. Katera od teh oblik se vam zdi najuspešnejša?

— Najuspešnejše oblike izobraževanja so strnjene in stalne oblike izobraževanja kadrov, ki so ozko povezane s problematiko občanov na terenu in v delovnih organizacijah, tam, kjer živijo in delajo ter se srečujejo z določenimi družbenimi in strokovnimi problemi.

• Posamezna področja izobraževanja v občini so zelo pomembna, vendar pa zanje ni pravega plačnika, sredstva družbenega sklada za šolstvo pa v te namene ne zadoščajo. Kako torej DU v okviru lastno ustvarjenih sredstev zagotavlja izvajanje raznih oblik izobraževanja na terenu, na vasi in v šolah s prelivanjem lastnih sredstev za to izobraževanje?

— Delavska univerza rešuje deficitarne oblike izobraževanja s povečanjem svoje dejavnosti, zato ni prelivanja sredstev. Večji obseg zagotavljajo pravilno ugotovljene potrebe po izobraževanju in delo delovne skupnosti DU, saj so za naše delo osnova pogodbeno dela, ki jih prevzame DU, razliko pa krijejo s svojim delom delavci DU.

Posebno svečano obeležje je dobil občni zbor z imenovanjem novega častnega člana. Mesto častnega člana si je z vztrajnim, revolucionarnim, naprednim in vzornim delom že v času predaprilske Jugoslavije, prav posebno pa še med narodnoosvobodilno borbo in v povojni graditvi socialistične družbe, pridobil tovariš Jaka Avšič.

Uspehi, ki jih je društvo doseglo v minulemu letu, niso majhni. Poleg rednega dela so oddelki sodelovali na telesnovzgojnih prireditvah in manifestacijah v občinskem, repu-

Jaka Avšič

bliškem in zveznem merilu. Udeležili so se okrajnega, republiškega in državnega prvenstva v vajah na orodju. Pionirke so na okrajnem prvenstvu zasedle tretje mesto. Na republiškem prvenstvu, pa so osvojile tudi tretje mesto. Pionirji so na okrajnem prvenstvu zasedli prvo mesto, sodelovali pa so tudi na republiškem prvenstvu. Mladinke so se udeležile proslave ob Dnevu mladosti v Beogradu z ostalimi predstavnicami partizanskih društev iz vse Slovenije.

Poleg drugih nastopov in tekmovanj je društvo priredilo tudi telovadno akademijo, kjer je nastopilo preko 150 pripadnikov društva. Pohoda „Ob žici okupirane Ljubljane“ se je udeležilo pet ekip.

Košarkarji so sodelovali v zimski ligi na Gospodarskem razstavišču in so v svoji skupini brez poraza zasedli prvo mesto. Ekipa, ki je lani prvič sodelovala v II. republiški ligi, je med osmimi moštvi zasedla četrto mesto. Lepe uspehe so dosegli tudi balinarji, saj je Mate Antunović postal državni prvak v izbujanju.

To je le kratek zapis o dejavnosti „Partizana“ v Trnovem, ki mu naš tisk ni posvetil nobene pozornosti, tako, da so problemi in uspehi ostali skriti naši širši javnosti.

Lojze Habjan

O zakupu kmetijskih zemljišč

Zasebni lastniki kmetijskih zemljišč dajejo večkrat del svojih zemljišč v izkoriščanje drugim ljudem iz različnih razlogov. Največkrat zato, ker jih zaradi starosti ne morejo sami obdelovati ali pa imajo premalo delovne sile. Za tak zakup prejemajo zakupnino v denarju, ali pa tako, da jim drugi obdelajo njihove njive, pokosijo zanje seno ali pa drugače pomagajo. Iz prakse vemo, da zakupnina v denarju skoraj nikoli ne pokrije davkov, ki jih mora lastnik plačati za parcele, ki jih dajejo v zakup. To se pravi, da je tak zasebni zakup samo v škodo lastniku. Škoda pa ni samo enkratna, temveč dvakratna. Prvič je izguba v denarju, drugič pa zakupjemalec nikdar njive ne obdela in pognoji tako kot lastnik, temveč hoče iz njive izvleči čimveč dobička z najmanjšim vlaganjem truda in sredstev. Zato je razumljiva trditev kmetov, da njiva, ki se daje večkrat v zakup, ni velikovredna, ker je navadno zelo izčrpana.

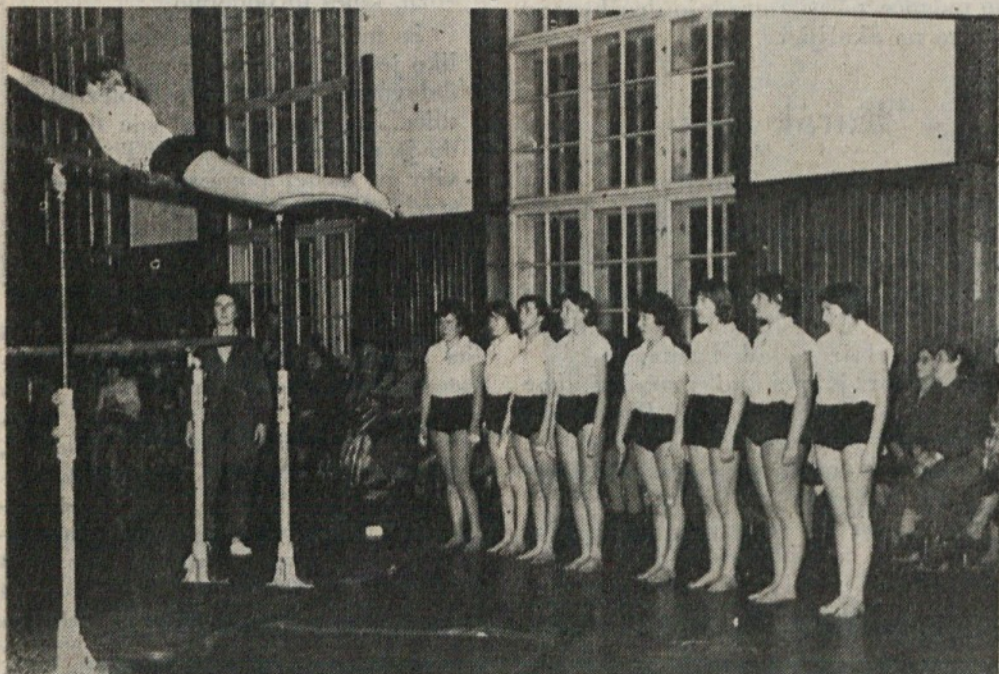
Iz spoznanja, da zaseben zakup ne pokriva davkov, oziroma sploh ne prinaša nobenega dobička, temveč škodo, se je že kar precej zasebnih kmetov odločilo, da raje dajo zemljo v zakup kmetijskim zadrugam oziroma državnim posestvom. Tak zakup jim namreč donaja trikratno korist. Prvič ostanejo lastniki zemlje, od katere se nekateri ne morejo ločiti, četudi jim je v veliko breme, drugič prejemajo zakupnino, ki je sicer zelo malenkostna, tretjič so pa za take parcele oproščeni tudi davka.

Pogledati pa je treba še drugo stran zakupa. Vsak zakupodajalec se izpostavlja nevarnosti, da bo zaradi tega, ker daje zemljo v zakup zasebnikom, še kaznovan. Zakon o izkoriščanju kmetijskega zemljišča (Uradni list FLRJ, št. 43/59) namreč določa, da imajo kmetijske organizacije prednostno pravico vzeti v zakup kmetijsko zemljišče, ki je državljanska lastnina. Vendar pa se tako zemljišče sme dati v zakup zasebniku šele tedaj, če ga kmetijska zadruga ali državno posestvo neče vzeti v zakup in sicer v roku, ki ga določijo občinska skupščina. Razen tega zakupodajalec ne sme zasebniku dajati zemlje v zakup ob ugodnejših pogojih, kot bi jo dal zadrugi ali pa posestvu.

Kmetijska zadruga ali državno posestvo nima prednostne pravice vzeti v zakup zasebne zemlje samo, če je lastnik zemlje ali njegov družinski član, ki je zemljo obdeloval, poklican, da odsluži vojaški rok ali pa, če lastnik zemlje ali njegov družinski član zemlje ne more obdelati zaradi bolezni, onemoglosti ali drugačne delovne nezmožnosti.

Omeniti moramo tudi trajanje zakupnega razmerja z ozirom na to, da nekateri zasebni lastniki kmetijskega zemljišča zahtevajo, da naj zakup traja samo pet let in podobno. Zadruga in posestva jemljejo zemljo v zakup prvenstveno, da jo uporabljajo v arondacijskem kompleksu, izven kompleksa pa s pravico arondiranja, to se pravi, da jo lahko obzemljiško knjižnem prepisu dajejo drugim oškodovancem v kompleksu v zamenjavo. Zakupodajalec bo torej dobil po pretoku zakupne dobe drugo enakovredno zemljišče na robu kompleksa, ali pa izven kompleksa, kakor se bosta zakupjemalec in zakupodajalec sporazumela. Jasno je, da bo kmetijska organizacija vložila tudi v zakupljeno zemljišče večje investicije. Zakon za to določa, da se sme vzeti v zakup samo tisto zemljišče, ki se daje v zakup za toliko časa kolikor je potrebno, da se investicije popolnoma amortizirajo. Tak čas pa ne more biti nikakor krajši kot 15 ali najmanj 10 let.

Omenili smo, da določa zakon tudi kazni, če zakup zemljišča ne odgovarja zakonitim določilom. Občinski sodnik za prekrške lahko izreče denarno kazen do 50.000.— din, če zasebni lastnik ni prej ponudil v zakup zemlje kmetijski organizaciji, če da zemljo v zakup zasebnikom pod ugodnejšimi pogoji kot kmetijski organizaciji, če vzame zasebnik v zakup večje kmetijsko zemljišče, kot je dopustno, če vzame zasebnik v zakup zemljišče za daljši čas, kot je predpisano in če da zasebnik v zakup vzeto zemljišče v izkoriščanje komu drugemu.

Po uspehih v tekmovanju najboljših mladinskih enajstoric ljubljanskega okraja je mlado moštvo Svobode zabeležilo nov uspeh. Jeseni je mlada enajstoria pod vodstvom prizadevnega trenerja Janega Novaka, osvojila naslov slovenskega prvaka. Kljub izredno močni konkurenci, saj nastopajo v mladinskem republiškem

MLADINSKO moštvo Svobode

vratarji: Emil Ciuha, 1947, vajenec avto-
klepar — Andrej Kopčič, 1947, vajenec;
branilci: Jože Gorenje, 1945, frizer —
Edo Vilfan, 1947, dijak — Franc
Orel, 1946, vajenec;
krilci: Slavko Lasič, 1945, vajenec —
Janez Fečur, 1946, vajenec — Igor
Snoj, 1947, orodjar — Milan Levstik,
1948, dijak;
napadalec: Konrad Jerončič, 1947, vaje-
nec — Pavel Hribar, (kapetan mo-
štva), 1945, žel. strugar — Viktor
Bukovec, 1946, električar — Ado Ko-
si, 1946, graver — Brane Oblak, 1947,
vajenec — Vlado Ulanec, 1947, va-
jenec;
trenerski moštvo: Janez Novak, grafični
nameščeneec.

portreti

prvenstvu nekatera prekaljena mlada moštva, med njimi Maribor, Kladivar, Železničar in Ljubljanska Olimpija, je Svoboda zasedla nepričakovano prvo mesto. Moštvo danes sestavljajo:

Nogometna enajstoria Svobode pred odločilnim srečanjem s celjskim Kladivarjem, ki pa še vedno ni prineslo odločitve. Tekma se je namreč končala brez golov. Tokrat so se predstavili gledalcem tudi nekateri novi igralci našega ligaša: Oblak (drugi z leve proti desni), Zdravković (četrti) in Eltrin (sedmi od leve proti desni). V prvi vrsti je na levi strani odlični Dolenc.

Boltežarjeva spomladanska lastovica

• Andrej Boltežar, najboljši jugoslovanski kolesar, zmagovalec lanskoletne dirke „Po Jugoslaviji“ in najuspešnejši športnik naše občine v letu 1963, je na mednarodni kolesarski preizkušnji „Okoli Tunisa“ zasedel kot najboljši Jugoslovčan odlično deveto mesto. Prihodnji mesec ga čaka „Dirka miru“ — Varšava—Berlin—Praga, ki pa je tudi največja amaterska kolesarska dirka na svetu.

Rudarja. Svoboda je preizkusila v spomladanskem prvenstvu nekatere svoje nove moči, med njimi tudi Eltrina, Dolenca, Zdravkoviča in Oblaka. Vsi so pokazali solidno znanje in kar zvrhano mero požrtvovalnosti in borbenosti.

Športni mozaik

• Lojze Mikolič in Jože Vrbine se borita te dni z najboljšimi domačimi strelci za mesta v izbranem državnem moštvu. Mikolič je zasedel v vojaško puško četrto, Vrbine pa peto mesto.

• Rokometaši Krima so zastavili v spomladanskem delu republiškega prvenstva z nič kaj obetajočimi upi. Se vedno se namreč držijo dna in edina želja je: „Ostati v ligi!“

• Nogometaši Svobode, ki so kljub neodločenemu rezultatu v srečanju z vodečim Kladivarjem na domačem igrišču, skopi zmagi nad mariborskim Železničarjem in remiju v Novi Gorici, obdržali na drugem mestu, čeprav jim je Rudar že tesno za petami. Vse kaže, da bo Hribnikova četa bržčas nosila zmagovalno zastavo, saj se je že precej oddaljila od svojih najnevarnejših zasledovalcev — Svobode in

• Košarkarje Svobode čaka te dni prva preizkušnja v I. republiški ligi, v katero so se vrnili po dveh letih. Upamo, da bodo pod skrbno roko trenerja Lokarja letos srečnejše roke, čeprav je konkurenca kot vsa leta tudi to pot izredno ostra.

Med prazniki na Krim!

PROMETNO PODJETJE

Ljubljana - Transport

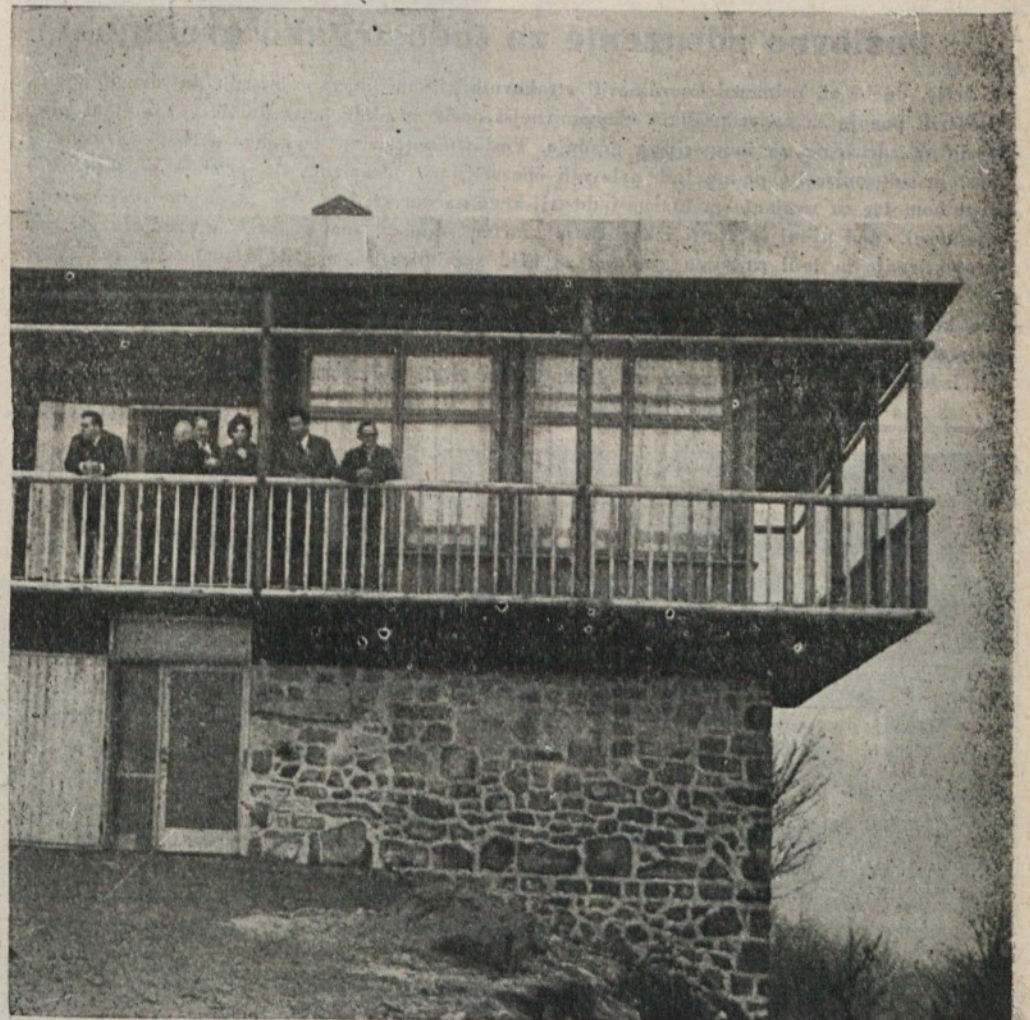
s sedežem v

LJUBLJANA, CELOVSKA 164

in v TRDINOVI ULICI 3

toplo priporoča svoje usluge v mestnem, primestnem, medkrajevnem in tovornem prometu in v svojih moderno opremljenih servisnih delavnicah

Se pridružuje čestitkam ob občinskem prazniku 27. aprilu

Če se še niste odločili, kam boste odšli med prazniki, vam priporočamo morda tole pot. Od Ljubljane prek Iga do vrha Krima, kjer je urejen turistični dom. Med prazniki vam bodo postregli z izbranimi jedili pa tudi kapljica ne bo kar tako ob strani. Torej, če se boste odločili za naš predlog, vam prav gotovo ne bo žal.

Za povečanje proizvodnje in izvoza

• Pri uporabi občinskih skladov bo treba pospeševati predvsem takšne ukrepe, ki bodo omogočali čim večje in čim hitrejše povečanje proizvodnje in izvoza ter večjo in hitrejšo rast produktivnosti dela.

Kam bomo v tekočem letu vlagali denar?

• Cestni sklad bo svoja sredstva uporabil delno za rekonstrukcijo cest, delno pa za redno vzdrževanje cest.

• Stanovanjski sklad bo financiral gradnjo že začelih poslovnih objektov in stanovanj, precejšen del sredstev pa bo vložil v gradnjo novih stanovanj.

• Šolski sklad bo s svojimi sredstvi financiral osnovno dejavnost šol, del sredstev pa bodo vložili v gradnjo šole na Igu in Bičevju.

• Sklad za pospeševanje obrti je namenjen predvsem izgradnji novih obrtno-proizvodnih objektov, ter servisnih uslužnostnih obratov stanovanjskih skupnosti.

• Sklad za pospeševanje gostinstva in turizma bo koristil denar za kreditiranje gradnje novih gostinsko-turističnih objektov.

• Družbeni zdravstveni investicijski sklad pa je namenjen predvsem dograditvi zdravstvenega doma na Rudniku.

Pomlad, ki jo čutimo v teh dneh kot že dolgo ne, je našla skromen kotiček tudi med vrkami in jim prinesla novih moči. Čemu se ne bi v prazničnih dneh pridružili temu paru tudi mi in se v gostišču na Livadi dodobra odpočili in pregnali vse skrbi.

1000 članov Počilniške zveze

V letošnjem letu stoji Počilniška zveza naše občine pred težko in zahtevno nalogo.

Kako bi v tem letu čim smotrnejše in agilnejše delovali?

Treba je usposobiti čim več kadrov za propagando in organizirati razna predavanja o pomenu PZ, ter na ta način pridobiti več mladine v svoje vrste. Med poletnimi meseci naj bi šlo na delovne akcije več brigad. Spoznavna srečanja naj bi bila v obliki športnih srečanj in zabavnih prireditev. Prav tako pa bodo člani PZ v čim večjem številu sodelovali pri pohodu „Ob žici okupirane Ljubljane“.

Za svoje aktiviste mislijo organizirati 10-dnevno potovanje po Sloveniji in 14-dnevno potovanje po Jugoslaviji.

Ker je med 4500 člani Zveze mladine Slovenije v naši občini le 400 članov, bo Počilniška zveza organizirala na šolah še pet novih družin in vključila v svoje vrste še 300 novih članov. Zato bodo organizirali krajši seminar.

Vse te naloge pa bodo lahko izpolnili le ob primerni finančni pomoči. Pri IO PZ upajo, da jim bodo občinski forumi ta sredstva tudi omogočili.

Poslovno združenje za industrijsko gradnjo

Z željo, da bi ob primerni koordinaciji strokovnih, finančnih, operativnih in drugih moči, ustvarili pogoje za naprednejši in ekonomičnejši način gradnje, smo dobili v Ljubljani prvo poslovno združenje za industrijsko gradnjo. Poslovno združenje bo lahko skrbelo za usklajenost in sinhronizacijo posameznih delovnih operacij, od urbanizma do prodaje objektov koristnikom ter za uvajanje montažno-industrijskega načina gradnje. Vse to pa nam daje mnoge prednosti. Med njimi še zlasti izkoriščanje „mrtve sezone“, manjši čas za predpriprave, za projektiranje in tudi za samo gradnjo, za ožjo specializacijo, za večjo mehanizacijo, kakor tudi za uporabo standardnih elementov itd.

Do konca letošnjega leta naj bi v okviru združenja izvedli operativno poskusni objekt z ustreznimi preiskavami in atesti ter preskrbeli primerno tehnično dokumentacijo za obrat, ki bo izdeloval montažne elemente za gradnjo. Na sliki: polmontažni način gradnje na Viču.

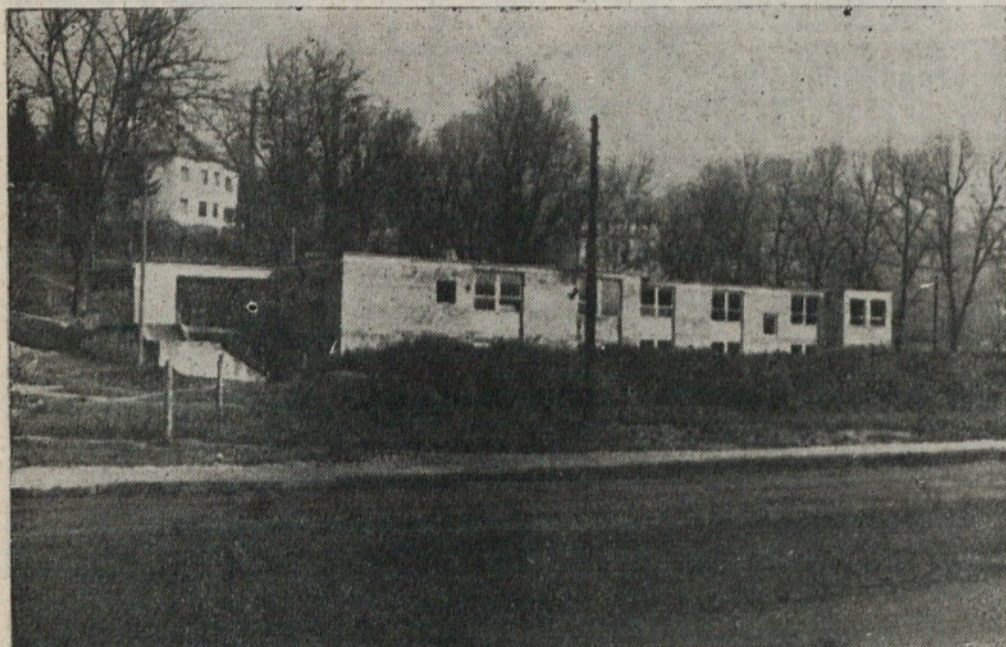

MESTNI SVET IN MEDOBČINSKO SODELOVANJE

Razprave na statutarni tribuni o Mestnem svetu in medobčinskem sodelovanju se je udeležil tudi inž. Ljubo Levstik, podpredsednik Mestnega sveta (na sliki levo), ki je med drugim ugotovil naslednje:

„Za občino Vič-Rudnik je postavljena nizka materialna osnova, kar razliko le še povečuje. Vprašanje šolstva je predvsem stvar občine, ni pa izključeno, da pri tem ne bi dosegli akcije z medobčinskim sodelovanjem. Občine morajo predvsem usklajevati posamezne dejavnosti, vse ostalo pa je mogoče reševati le na ekonomski osnovi.“

Že letos na Brdu

Vse kaže, da bomo slednjič tudi na Rudniku dočakali težko pričakovano otvoritev zdravstvenega doma. S tem pa bomo še bolj uredili zdravstveno službo, ki je slonela doslej le na ramenih prizadevnih delavcev v zdravstvenem domu na Viču.

Kot predvidevajo v ljubljanski „Utensiliji“, se bodo že konec letošnjega leta selili v nove delovne prostore na Brdu, kjer že rastejo veliki tovarniški objekti. Ob polni zmogljivosti proizvodnih kapacitet bo celotni dohodek dosegel že vrednost 3 milijard dinarjev.